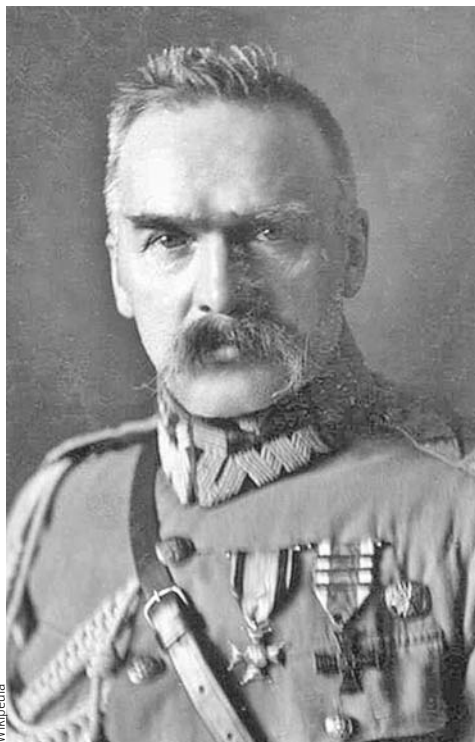

PONIEDZIAŁEK
10/11/2025

GAZETA 139 LAT OLSZTYŃSKA

GAZETA CODZIENNA WARMII I MAZUR WYDAWANA OD 1886 r.

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

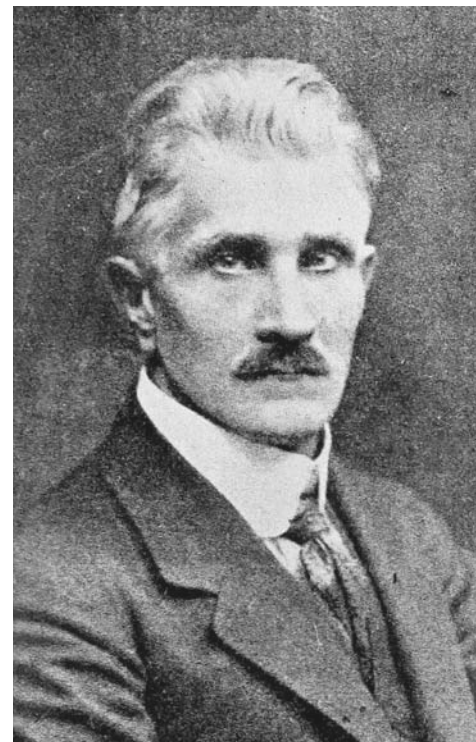
Józef Piłsudski

Roman Dmowski

Wincenty Witos

Ignacy Daszyński

OJCZYZNA TO WIELKI ZBIOROWY OBOWIĄZEK

Cyprian Kamil Norwid

Prezydent RP świętowanie
Niepodległości zaczął
w Kętrzynie |5

Kawalerzysta
z krwi
i kości |7

Droga przez kontynenty,
kultury
i własne granice |11

AZS górą
w derbach
północy |13

WWW.MOTOFURY.PL
SPRZEDAŻ | KUP | WYNAJMIJ

NOWY PORTAL Z OGŁOSZENIAMI MOTORYZACYJNYMI

DŁUGA DROGA DO NIEPODLEGŁEJ

11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości. Ta data ma upamiętniać odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku... Po 123 latach zaborów.

Święto zostało ustanowione ustawą z 23 kwietnia 1937 r., zniesione ustawą Krajowej Rady Narodowej 22 lipca 1945 r. i przywrócono je w okresie transformacji systemowej w 1989 r.

Wybór 11 listopada uzasadnić można zbiegiem wydarzeń w Polsce z zakończeniem I wojny światowej. W tych dwóch dniach, 10 i 11 listopada 1918 r., naród polski uświadomił sobie w pełni odzyskanie niepodległości, a nastrój głębokiego wzruszenia i entuzjazmu ogarnął kraj. Jędrzej Moraczewski opisał to słowami:

— Niepodobna oddać tego upojenia, tego szalu radości, jaki ludność polską w tym momencie ogarnął. Po 120 latach prysły kordony. Nie ma „ich”. Wolność! Niepodległość! Zjednoczenie! Własne państwo! Na zawsze! Cha-

os? To nic. Będzie dobrze. Wszystko będzie, bo jesteśmy wolni od pijawek, złodziei, rabusiów, od czapki z bączkiem, będziemy sami sobą rządili. (...) Cztery pokolenia nadaremno na tę chwilę czekały, piąte doczekało.

KALENDARIUM 1918:

7 października – ogłoszenie niepodległości Polski przez Radę Regencyjną

31 października – rozpoczęło się rozbrajanie garnizonów austriackich

1 listopada – oddziały Polskiej Organizacji Wojskowej (POW) rozpoczęły rozbrajanie żołnierzy niemieckich i austriackich

6/7 listopada – w nocy w Lublinie powstaje Rząd Ignacego Daszyńskiego

10 listopada – na dworzec główny w Warszawie w spe-

cialnym pociągu z Berlina przybył Józef Piłsudski, zwolniony z więzienia w Magdeburgu.

11 listopada – przekazanie przez Radę Regencyjną zwierzchniej władzy nad wojskiem Józefowi Piłsudskiemu.

12 listopada – Rada Regencyjna powierza Józefowi Piłsudskiemu misję utworzenia Rządu Narodowego. Piłsudski zostaje Naczelnym Wodzem

13 listopada – Komitet Narodowy Polski w Paryżu zostaje uznany przez Francję za rząd de facto, dołączając tym samym do grona zwycięskiej Ententy

14 listopada – rozwiązanie się Rady Regencyjnej i przekazanie zwierzchnictwa nad państwem Józefowi Piłsudskiemu. Piłsudski mianuje Ignacego Daszyńskiego prezydentem gabinetu ministrów

15 listopada – Zmiana nazwy państwa z „Królestwo Polskie” na „Republika Polska”
16 listopada – Józef Piłsudski podpisuje depezę notyfikującą powstanie niepodległego Państwa Polskiego

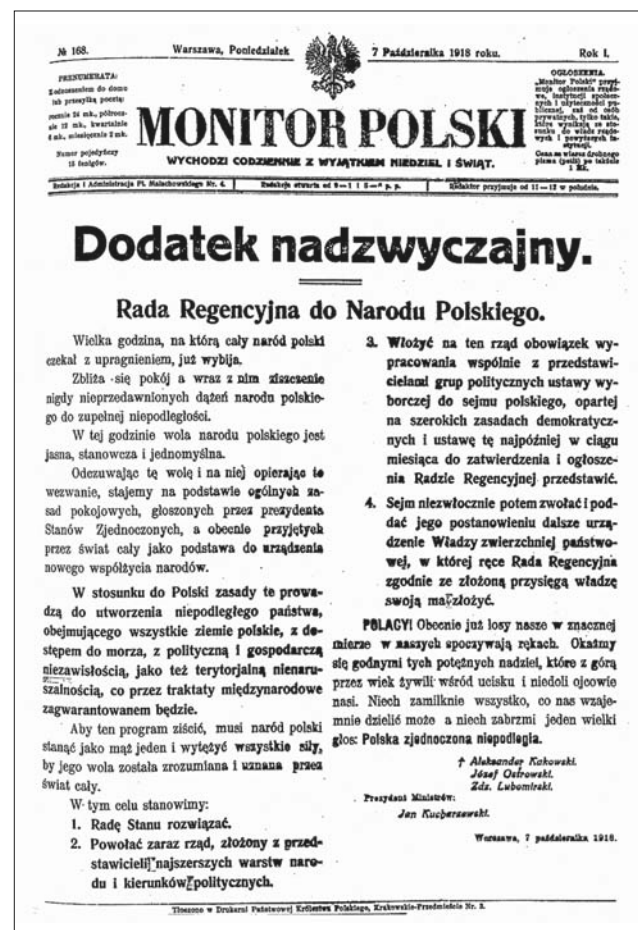
17 listopada – po dymisji Daszyńskiego Józef Piłsudski mianuje premierem Jędrzeja Moraczewskiego

22 listopada – podpisanie dekretu o podstawach ustrojowych Republiki Polskiej

28 listopada – dekret o zarządzeniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego

29 listopada – Józef Piłsudski obejmuje urząd Naczelnika Państwa jako „Tymczasowy Naczelnik Państwa”

11 listopada Rada Regencyjna przekazała zwierzchnią władzę nad wojskiem Józefowi Piłsudskiemu

TO WAŻNE

11 LISTOPADA OGRANICZENIE W LOTACH DRONÓW NAD WARSZAWĄ

W Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada będzie obowiązywało ograniczenie w lotach bezałatowych statków powietrznych (dronów) nad Warszawą – przekazała Komenda Stołeczna Policji. Powodem są względy bezpieczeństwa. Decyzja została podjęta w związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzeń związanych z obchodami 11 listopada w porozumieniu KSP ze Służbą Ochrony Państwa. Strefa ograniczona o symbolu EPR840 obowiązywać będzie 11

listopada 2025 g. w godz. 7 do 23. Strefa zakazu obejmuje wysokość pionową od poziomu gruntu do 305 metrów oraz tworzy okrąg o promieniu 3500 metrów, gdzie jako środek okręgu wyznaczono Skwer Kahla. Oznacza to, że strefa z zakazem lotów orientacyjnie sięga do: od północy, skrzyżowanie ulic Odrowąża/Rondo Żaba; od południa, skrzyżowanie Belwederska/Gagarina; od zachodu, skrzyżowanie Al. Solidarności/Okopowa; wysokość mostu Siekierskiego; od wschodu, budynku przy ul. Grochowskiej 234/240. KSP zaznaczyła, że od zakazu są wyjątki. Całkowity zakaz wykonywania lotów nie dotyczy lotów lotni-

ctwa państwowego, lotów statków powietrznych wykonywanych po uzgodnieniu z zarządzającym strefą, a także statków należących do zarządzającego strefą. Policja podkreśliła też, że każdy, kto lata dronem, albo ma taki zamiar musi liczyć się z konsekwencjami prawnymi, jakie ciążą na każdym pilocie bezałatowego statku powietrznego i odpowiedzialności karnej za złamanie przepisów. „Zgodnie z art. 212 ust. 1 lit. A ustawy z 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze: »kto wykonując lot przy użyciu statku powietrznego, narusza przepisy dotyczące ruchu lotniczego obowiązujące w obszarze, w którym lot się

odbywa, podlega karze pozbawienia wolności do lat pięciu. Tej samej karze podlega, kto, nie dopełniając ciążącego na nim obowiązku, dopuszcza do popełnienia czynów określonych w ust.1. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku.«” - podała policja.

PAP

10 LISTOPADA PLACÓWKI I INFOLINIA ZUS NIECZYNNE

W poniedziałek, 10 listopada, wszystkie placówki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych będą nieczynne. Tego dnia nie będzie również czynna infolinia ZUS.

— Przypominam, że wiele spraw można załatwić bez konieczności wizyty w placówce, korzystając z Platformy Usług Elektronicznych (PUE/eZUS), dostępnej 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu. Za pośrednictwem PUE/eZUS można składać wnioski i dokumenty, sprawdzać informacje o ubezpieczeniach i świadczeniach, korzystać z kalkulatora emerytalnego, generować zaświadczenia z danymi z ZUS oraz umawiać się na e-wizytę z ekspertem Zakładu – informuje rzeczniczka mówi Anna Grabowska, regionalny rzecznik prasowy w województwie warmińsko-mazurskim.

RED.

WYDAWCA
GALINDIA
Sp. z o.o.
ul. Tracka 7b,
10-364
Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzadz@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR
ZARZĄDZAJĄCY
Agnieszka
Weder-Gryglewicz

ZASTĘPCY REDAKTORA
NACZELNEGO
Michał Podolak,
Igor Hrywna,
Barbara Barczuk

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak

sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
514 800 549

GAZETAOLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
502 499 531

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 7b
tel. 885 998 201
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 514 800 517

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklama@dziennikelblaski.pl
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 604 408 305
reklama@dziennikelblaski.pl
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@dziennikelblaski.pl
502 499 531

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7b
tel. 502 499 539

JAKI NUMER KOŁNIERZYKA NOSIŁ KOMENDANT?

Po uwolnieniu z Magdeburga Józef Piłsudski przyjechał na Dworzec Wileński w Warszawie, gdzie przywitało go kilka zaufanych osób. Wokół nie brakowało przypadkowych podróżnych, którzy byli świadkami niecodziennego zdarzenia. Był mglisty, ponury jesienny poranek 10 listopada 1918 r.

„Wczesny ranek jesienny 10 listopada 1918 r. był pochmurny i mglisty, ale deszcz nie padał” tak aurę podczas przybycia Józefa Piłsudskiego do Warszawy opisał w swoich wspomnieniach Adam Koc, oficer Legionów Polskich, komendant naczelny Polskiej Organizacji Wojskowej. „Pomimo wczesnej pory ludzi wciąż przybywało na placu i wkrótce nasza mała grupka znalazła się otoczona przez stale powiększające się grono nowo przybyłych. Prawdopodobnie byli to ludzie zdążający na ranny pociąg wraz z tymi, którzy ich odprowadzali. Przed dworcem nie było widać żadnego ożywienia. Koło specjalnego wejścia na dworzec, przeznaczonego dla oficjalnych osób, stała niemiecka warta, złożona z dwóch żołnierzy z karabinami w pikielhaubach”.

Witam obywatela komendanta w stolicy!

Na peronie Dworca Wileńskiego pojawił się również wzruszony książę Zdzisław Lubomirski, członek Rady Regencyjnej. Spoglądając w stronę, skąd miał przyjechać pociąg, powtarzał: „Żeby tylko pan komendant wreszcie przyjechał”. W końcu zawołał: „Pociąg jedzie!” W niewielkiej odległości od stacji pojawiły się kłęby dymu. Niedługo potem lokomotywa zatrzymała się i komendant pojawił się na platformie wagonu. Najpierw, zdejmując kapelusz, przywitał go Adam Koc: „Obywatelu komendancie, w imieniu Polskiej Organizacji Wojskowej witam obywatela komendanta w stolicy!”.

W imieniu Rady Regencyjnej Piłsudskiego powitał wspomniany Lubomirski. Na dworcu pojawił się również Aleksander Prystor, przyjaciel Piłsudskiego, wówczas radca w Ministerstwie Zdrowia Publicznego, Opieki Społecznej i Ochrony Pracy w rządzie powołanym przez Radę Regencyjną. Jak wspominał Adam Koc, Józef Piłsudski,

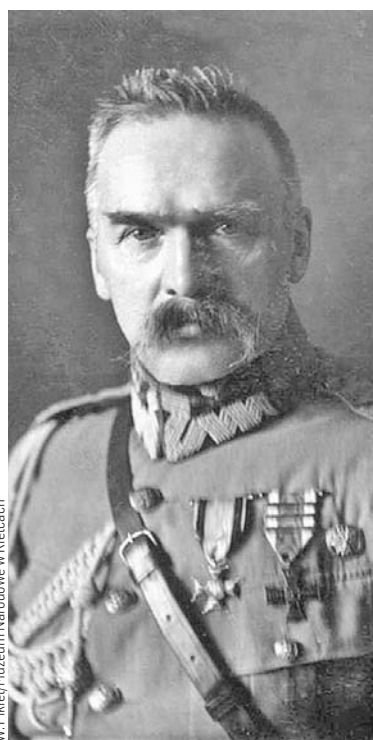
rozmawiając z Lubomirskim, parokrotnie zwracał się w kierunku Prystora. Uśmiechnięty i głęboko uradowany spotkaniem z przyjacielem, radośnie obejmował go prawym ramieniem i powtarzał: „No, stary, no, stary”.

Jest to rząd mój, rząd moich przyjaciół

Wśród powitalnych okrzyków przypadkowych podróżnych komendant udał się razem z towarzyszącymi mu osobami do samochodu. W czasie jazdy Lubomirski zaprosił go do swojej rezydencji na terenie parku Frascati na filizankę herbaty. Ten przyjął zaproszenie.

Pamiętny moment w wywiadzie udzielonym czasopismu „Bunt Młodych” w 1936 r. wspominał Lubomirski: „Rewolucja już była zaczęta, wiadomość o abdykacji cesarza dotarła do Warszawy, na dworcu panował jednak jeszcze porządek. Gdy Piłsudski wyszedł z wagonu z Kazimierzem Sosnkowskim (razem przebywali w twierdzy magdeburskiej), podszedł do niego Koc i coś mu zraportował. Ja z kolei przywitałem się z marszałkiem i zaprosiłem go do siebie na herbatę. Wobec tego wsiadł do mej maszyny i pojechał z nami na Frascati. Tam przedstawiłem Piłsudskiemu stan rzeczy, wyraziłem przekonanie, że powinien prędzej czy później objąć władzę w Warszawie. Piłsudski na to mi odpowiedział: »Ja muszę pojechać do Lublina« (7 listopada w Lublinie powstał rząd Ignacego Daszewskiego). Chciał nawet tam zaraz jechać, a ja mu to odradzałem, tłumaczyłem, że jest to rząd jednostronny, partyjny”. „Jest to rząd mój, rząd moich przyjaciół” – miał odpowiedzieć Piłsudski.

Wówczas na ulicach dało się zauważyć pierwsze oznaki rewolucji. Przechodnie krzykali: „Niech żyje Polska!”. Wówczas Piłsudski miał podjąć decyzję o pozostaniu w Warszawie: „Może być, że ja już nie pojedę do Lublina, ale tu Daszyńskiego sprowadzę”.

Józef Piłsudski

Około godziny 9 komendant został odwieziony do kamienicy przy ul. Moniuszki, do pensjonatu, gdzie czekał na niego przygotowany pokój. Panny Romanówny, które prowadziły pensjonat, były wzruszone przybyciem komendanta. Zaprosiły go na śniadanie. Piłsudski nie miał ze sobą właściwie żadnych rzeczy prócz niewielkiego pakunku z drobiazgami. Kiedy brał kąpiel, postanowiono zakupić mu bieliznę oraz koszulę. Ponieważ nikt nie miał odwagi zapytać go o numer kołnierzyka, postanowiono zakupić kilka sztuk od rozmiaru 37 do 43. Właściciel sklepu był tak przejęty, że zamierzał zaoferować do wyboru komendantowi połowę swoich zapasów. Mundur, który był w opłakanym stanie, wyczyściły panny Romanówny. Był to ten sam uniform, w którym Piłsudski został aresztowany przez władze niemieckie 22 lipca 1917 r. za odmowę przysięgi na wierność cesarzom Niemiec i Austro-Węgier.

„Pamiętałem dobrze swoje myśli w wagonie, pędzącym z Berlina do Warszawy i unoszącym mnie poprzedniej nocy z więzienia na swobodę i pamiętałem, jak jedną z najbardziej dokuczliwych dla mnie myśli była, że nas okupanci mogą zostawić bez jednej lokomotywy i bez jednego telefonu, czyniąc z nas prymitywy pod względem techniki życia”.

Józef Piłsudski

Entuzjazm był niesamowity

Wieść o przybyciu komendanta rozeszła się po Warszawie i na ulicy przed pensjonatem zebrał się tłum ludzi, który domagał się, aby komendant przemówił. Ten wyraził na to zgodę. „Obywatelo! Warszawa wita mnie po raz trzeci. Wierzę, że zobaczymy się niejednokrotnie w szczęśliwszych jeszcze warunkach. Zawsze służyłem i służyć będę życiu swoim, krwi ojczyźnie i ludowi polskiemu. Witam was tak krótko, gdyż jestem przeziębiony, bolą mnie gardło i piersi” – powiedział.

Po południu Józef Piłsudski udał się na Pragę, na ul. Mińską, gdzie odwiedził kilkumiesięczną córkę Wandę. Moment ten opisała Aleksandra Piłsudska w swoich wspomnieniach: „Padał deszcz, było zimno i pochmurno. Siedziałam z Wandą przy oknie pełna niepokoju... Wiadomość, że przyjedzie do mnie, rozeszła się lotem ptaka. Wobec tego, że była to niedziela, robotnicy wylegli z domów i pełni radości czekali na ulicach, którymi musiał przejeżdżać. Przed domem, w którym mieszkałam, zebrał się tłum. Kiedy nadjechał, en-

tuzjazm był niesamowity. Ja na spotkanie z pokoju swego nie wyszłam, tylko czekałam w mieszkaniu. Nie lubiłam nigdy okazywać swoich uczuć wobec innych”.

11 listopada Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu naczelne dowództwo nad wojskiem polskim, a 14 listopada całą władzę państwową.

WOJCIECH KOSIEWICZ, PRACOWNIK
DELEGATURY INSTYTUTU PAMIĘCI
NARODOWEJ W OLSZTYNIE

Przemówienie Józefa Piłsudskiego w rocznicę powrotu z Magdeburga, 15 listopada 1925 r.

Kochani koledzy! Gdy przyszłście do mnie wspomnieć razem ze mną dzień – jak poetycznie wyraził – „zaślubin moich z państwem polskim”, nie mogę nie być wzruszonym, a względem was wszystkich – niezmiernie wdzięcznym. Miłe, drogie nam wszystkim czasy, miłe, lecz połączone z wielkim ciężarem duszy. Gdym wracając z więzienia niemieckiego w pośpiesznym pociągu z Berlina do Warszawy, w takt turkotu wagonu powtarzał sobie: „Do Polski! Do Polski!” – wiem, że również prawie wszyscy tu zebrani mieliście i przeżyliście taką chwilę, gdy marzyliście i śniłiście, jak ja, że jedziecie do raj. Było to świadectwem jednego zjawiska, zjawiska, o którym przeżywałem pamiętną mi zawsze noc w wagonie. Tyleśmy wszyscy przeboleli i tak przemęczyli swe dusze, zgniecione cieniem mrocznej bezsilności w dobie po ostatnim powstaniu narodu, że chwila odrodzenia przyszła – a przyszła jednak nagle i niespodziewanie – zdawało mi się, że na straży tego odrodzenia stoją wielkie dusze z epoki dawnej mocy Rzeczypospolitej i z mniej dawnych porywów do odrodzenia, które umiały ślady naszego bytowania w świecie ongiś znaczyć nie tylko dziełem miecza, lecz i wielką kulturą, szanowaną ongiś na świecie całym”.

ŹRÓDŁO: INSTYTUT JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W LONDYNIE

WYPROWADZKA ARESZTU Z CENTRUM OLSZTYNA. SĄ WNIOSKI

Zakończyły się prace specjalnego zespołu, który miał ocenić i wskazać warunki ewentualnego przeniesienia aresztu śledczego z centrum Olsztyna. Teraz sprawą zajmie się centrala więziennictwa.

Budynek aresztu śledczego w Olsztynie znajduje się w ścisłym centrum miasta. Zbudowany z czerwonej cegły, w stylu pruskich gmachów publicznych, w czasie wznoszenia go na przełomie XIX i XX wieku stał na obrzeżach miasta. Obecnie jest w samym jego środku. W sąsiedztwie znajdują się dwa sądy: okręgowy i rejonowy oraz trzy prokuratury: dwie rejonowe i okręgowa.

Ze swojej strony obecne władze miasta wystąpiły do Ministerstwa Sprawiedliwości z wnioskiem o przeniesienie olsztyńskiego aresztu ze śródmieścia. Centrala zdecydowała o powołaniu na lokalnym szczeblu, w Okręgowym Inspektoracie Służby Więziennej w Olsztynie zespołu, który się tym zajmie. Do jego zadań należała m.in. ocena możliwości zmiany przeznaczenia aresztu i przyległego terenu, przedstawienie możliwych rozwiązań w zakresie adaptacji tego budynku i jego okolic oraz przeprowadzenie rozmów z właściwymi organami i instytucjami, w tym w szczególności z prezydentem Olsztyna, w zakresie zmiany przeznaczenia oraz wskazania nowej lokalizacji. Wyniki prac zespołu miały być znane na początku listopada.

Zespół zakończył prace

Sprawdziliśmy, jak wygląda sytuacja. Jak się dowiaduje „Gazeta Olsztyńska”, powołany zespół zakończył prace kilka dni temu. – Teraz trwa sporządzanie protokołu z jego posie-

Areszt śledczy przy al. Piłsudskiego w Olsztynie

dzenia i wypracowanych wniosków – mówi Magdalena Socha, rzeczniczka Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Olsztynie. – Sprawa została przeanalizowana pod wieloma aspektami. Pod uwagę wzięto warunki finansowe, logistyczne, urbanistyczne, kwatery strzowskie oraz organizacyjne, czyli to wszystko, co trzeba uwzględnić przy ewentualnej zmianie siedziby aresztu, który obecnie znajduje się przy alei Piłsudskiego.

Rzeczniczka OISW w Olsztynie dodaje, że istotne było jeszcze jedno kryterium. – To kwestia bezpieczeństwa. Należy pamiętać, że jesteśmy jednostką penitencjarną – podkreśla.

Następnym krokiem będzie przesłanie wypracowanych wniosków do Głównego Inspektoratu Służby Więziennej w Warszawie. – Za wcześnie jest na wskazanie, jakie zapadną decyzje w tej sprawie – stwierdza Magdalena Socha.

– Wyrowadzenie aresztu z olsztyńskiego śródmieścia

jest tematem, który angażuje mieszkańców od lat. To doskonała wiadomość, że władze aresztu powołały zespół, który ma zająć się działaniami w tym kierunku. Nie mamy wątpliwości, że likwidacja muru ochronnego, krat czy blend w oknach aresztu zdecydowanie poprawi wizualnie tę część naszego miasta. Szczególnie że obiekt znajduje się w pobliżu wyjątkowych obiektów, jak gmach I Liceum Ogólnokształcącego czy urzędu marszałkowskiego – podkreśla Patryk Pulikowski, rzecznik ratusza.

Czas na popularne szubienice

Ta kwestia jest także istotna w kontekście zbliżającego się przekształcenia placu, na którym stoją tzw. szubienice. – Niezmiennie deklarujemy zaangażowanie i współpracę, by doprowadzić do pozytywnych zmian wizualnych tej części miasta – stwierdza Pulikowski.

A właśnie podejmowane są czynności mające dopro-

wadzić do rozstrzygnięcia sprawy zagospodarowania placu przy pomniku dłuta Xawerego Dunikowskiego w Olsztynie, zwanego popularnie przez mieszkańców szubienicami. Monument jest jedynym współczesnym dziełem chronionym poprzez wpis do rejestru zabytków. Dawny pomnik Wdzięczności Armii Czerwonej, obecnie noszący nazwę Wyzwolenia Ziemi Warmińsko-Mazurskiej, ochronę uzyskał w 1993 roku. W 2010 roku do rejestru zabytków wpisano również plac i nadano mu patrona w osobie Xawerego Dunikowskiego. Jednocześnie przez lata środowiska patriotyczne dążyły do usunięcia szubienic z centrum miasta. Sprawę komentuje prezydent Robert Szewczyk. – Jedni widzą w tym dzieło sztuki, inni koniecznie chcą to zburzyć i zapomnieć o tej przestrzeni. Wiem jedno: zawsze któreś środowisko będzie niezadowolone. To ma być publiczna przestrzeń, miejski plac, ale zdekomponujemy te szubienice – dekla-

BIEGŁY WYPOWIE SIĘ W SPRAWIE ŚMIERTELNEGO POTRĄCENIA PRZES TRAMWAJ

Śmiertelne potrącenie rowerzystki przez tramwaj

Prokuratura prowadząca śledztwo w sprawie śmiertelnego potrącenia rowerzystki przez tramwaj potrzebuje opinii biegłego. Od tego zależy dalsze postępowanie.

Przypomnijmy. Do tego tragicznego zdarzenia doszło pod koniec czerwca 2025 roku na torowisku przy alei Piłsudskiego przy Urzędzie Skarbowym w Olsztynie. Tramwaj potrącił tam rowerzystkę, która przejeżdżała przez przejazd. Kobieta doznała rozległego urazu głowy (według ustaleń nie miała na sobie kasku). Pomimo natychmiastowej akcji ratunkowej i prowadzonej na miejscu reanimacji jej życia nie udało się uratować. Motorniczy w chwili zdarzenia był trzeźwy.

Wciąż jednak nie ma pewności, kto był sprawcą. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wjeżdżając na przejazd rowerowy, to jadący jednośladem powinien ustąpić pierwszeństwa przejeżdżającemu tramwajowi. Jeśli jednak rowerzysta już porusza się przez przejazd, to kierujący tramwajem powinien go przepuścić. – Mamy zabezpieczony monitoring. Obraz pochodzi z czterech źródeł, w tym z rejestratora poruszania się znajdującego się w tramwaju oraz z kamer ulicznego monitoringu – mówi Daniel Brodowski, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Olsztynie.

Śledczy ustalili świadków wypadku; część z nich została już przesłuchana. To jednak nie wyjaśnia dokładnych okoliczności tego tragicznego zdarzenia.

– Dlatego prokurator prowadząca postępowanie przygotowawcze uznała, że potrzebna jest opinia biegłego w zakresie rekonstrukcji przebiegu zajścia. Została ona już zlecona – wyjaśnia Brodowski.

Opinia ma być gotowa w ciągu kilku miesięcy. **65**

ruje prezydent Olsztyna. – Żeby zrobić to dobrze, zrobimy to poprzez konkurs architektoniczny. Żebyśmy przychodzili tu bez wstydu, ale żebyśmy też pamiętali o historii Olsztyna. Chcę więc, by elementy tego pomnika były wkomponowane w ten plac.

Aby taka przestrzeń mogła powstać, niezbędne będzie także usunięcie parkingów z placu Dunikowskiego. Znaczna część miejsc zostanie odtworzona w wodnawiejskiej przestrzeni u zbiegu ulic 22 Stycznia i Pieniężne-

go. Nad propozycją prezydenta dyskutują osoby zasiadające w roboczym zespole, który zajmuje się przyszłością pomnika autorstwa Xawerego Dunikowskiego. Celem jego prac jest przygotowanie założeń do ogólnopolskiego konkursu architektonicznego dotyczącego zagospodarowania placu i pomnika Wyzwolenia Ziemi Warmińsko-Mazurskiej. Ma on zostać rozpisany w pierwszym kwartale 2026 roku.

GRZEGORZ SZYDŁOWSKI

g.szydowski@gazetaolsztyńska.pl

PREZYDENT RP ŚWIĘTOWANIE NIEPODLEGŁOŚCI ZACZAŁ W KĘTRZYNIE

Prezydent RP Karol Nawrocki odwiedził Kętrzyn. Złożył kwiaty pod Pomnikiem w Hołdzie Poległym, Pomordowanym i Zamęczonym Polakom – Obrońcom Ojczyzny 1939-1956. Od wizyty na Warmii i Mazurach Karol Nawrocki rozpoczął świętowanie Niepodległości. Witają go setki mieszkańców.

Wizyta prezydenta RP Karola Nawrockiego w Kętrzynie rozpoczęła się złożeniem kwiatów przy Pomniku w Hołdzie Poległym, Pomordowanym i Zamęczonym Polakom – Obrońcom Ojczyzny 1939-1956.

— Pragnienie naszej niepodległości jest tak wielkie, że zawsze zaczynamy świętować 11 listopada wcześniej i ja dziś z Wami zaczynam świętowanie naszej niepodległości, a Wasze miasto, Warmia i Mazury i My wszyscy jesteśmy najlepszym dowodem na to, że Polska będzie trwała wolna, suwerenna, niepodległa i będzie wielka — podczas sobotniej wizyty w Kętrzynie powiedział Karol Nawrocki.

Prezydenta RP witał wiwatujący tłum mieszkańców, który szczelnie wypełnił plac Armii Krajowej. Wśród polskich flag powiewających nad głowami zebranych pojawiły się liczne transparenty zwolenników Karola Nawrockiego, który zaskoczył wiedzą na temat historii miasta i jego patrona Wojciecha Kętrzyńskiego, który pochodził ze zniemczonej rodziny i był więziony za wspieranie Powstania Styczniowego.

— Trwaliśmy jako naród, mimo że nie było Polski na mapach. Walczyliśmy, by Bóg, honor i Ojczyzna zaprowadziły nas do niepodległości — mówił Prezydent. — Wiedział o tym patron tego miasta, Wojciech Kętrzyński, który był Polakiem z wyboru. Musiał odnaleźć polską

Fot. Andrzej Sprzączak

Prezydent RP Karol Nawrocki złożył kwiaty pod Pomnikiem w Hołdzie Poległym, Pomordowanym i Zamęczonym Polakom – Obrońcom Ojczyzny 1939-1956

tożsamość, zrozumieć, czym jest Polska, jak wielką niesie w sobie wartość i dopiero później uznał, że chce się nazywać Wojciech Kętrzyński. Ten wielki patron pokazuje, że Polska to wielka wartość i zobowiązanie nas wszystkich — podkreślił.

Karol Nawrocki przypomniał też dramatyczne dzieje tego niewielkiego, leżącego na historycznej granicy Warmii z Mazurami miasta. — Pragnienia Polski w naszych sercach nie zabrała nam niemiecka okupacja po 1939 roku ani nie wybili nam z głowy sowieci, którzy w 1945 roku zniszczyli to miasto, co było zupełnie niepotrzebne, ale zniszczyli, bo nieśli kolejny system totalitarny. A my dziś tu jesteśmy. Szczęśliwi, biało-czerwoni, w przeddzień rocznicy 11 listopada i naszej niepodległości — powiedział m.in. Prezydent.

Karol Nawrocki witał się i rozmawiał z uczestnikami uroczystości

Plac Armii Krajowej wypełnił tłum mieszkańców

Przemówienie było wielokrotnie przerywane oklaskami i wiwatami na cześć prezydenta RP. — Tu jest Polska i to widać, to czuć, to słyszeć, moi kochani

OBCHODY NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI

Fot. Zbigniew Wóźniak

Olsztyn: 11 listopada 2023 r.

Bartoszyce

Wojewódzkie obchody Narodowego Święta Niepodległości w tym roku odbędą się w Bartoszycach. Rozpocznie je o godzinie 10 msza święta w kościele p.w. św. Jana Apostoła i Ewangelisty (plac Wolności 2). Na godzinę 11.15 zaplanowano przemarsz kompanii honorowej wraz z pocztami sztandarowymi oraz uczestnikami obchodów z kościoła na plac Bohaterów Westerplatte.

O godzinie 11.30 odbędzie się uroczysty apel z okazji wojewódzkich Obchodów Narodowego Święta Niepodległości. Rozpocznie go podniesienie flagi państwowej. Potem zaplanowano wystąpienia okolicznościowe, apel pamięci i złożenie kwiatów pod Pomnikiem Orła Białego. O godzinie 13.00 rozpocznie się defilada wojskowa.

Olsztyn

Uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości w Olsztynie rozpoczną się o godz. 11 mszą świętą w bazylice konkatedralnej św. Jakuba, po której uczestnicy przejdą w uroczystym, pełnym symboliki przemarszu ulicą Piętnego na plac Konsulatu Polskiego. Wspólne niesienie stumetrowej biało-czerwonej flagi to chwila, której nie da się pomylić z niczym innym. Na placu odbędą się uroczystość podniesienia flagi państwowej, wspólne odśpiewanie hymnu, okolicznościowe wystąpienia i apel pamięci. Pod kolumną Orła Białego zostaną złożone kwiaty. To gest wdzięczności wobec tych, którzy walczyli o wolną Polskę, ale także przypomnienie o naszej odpowiedzialności za jej przyszłość.

Po oficjalnej części organizatorzy obchodów zapraszają na Stare Miasto na Potańcówkę Niepodległościową. Targ Rybny zamieni się w miejsce wspólnych rozmów i spotkań.

rodacy, a prezydent Polski będzie zawsze stał po stronie Polaków. Po pierwsze Polska, po pierwsze Polacy. Niech żyje polski Kętrzyn, niech żyje Polska! — zakończył.

Kilkadziesiąt minut zajęło opuszczenie placu przez Karola Nawrockiego, który witał się z mieszkańcami i rozmawiał z uczestnikami uroczystości. Na kolejnym spotkaniu, już na stadionie miejskim, podczas zawodów „Kętrzyńskie Biegi Trójka Niepodległości” padły deklaracje istotne dla mniejszych miast i re-

gionów często zaliczanych do tzw. Polski „B”.

— I w kategoriach sportu, i zrównoważonego rozwoju nie pozwolę zapominać o Kętrzynie i województwie warmińsko-mazurskim — zapewnił Prezydent RP. Podkreślił także, że wybór Kętrzyna na miejsce rozpoczęcia celebrowania Święta Niepodległości nie był przypadkowy.

11 listopada br. w Warszawie prezydent Karol Nawrocki wraz z małżonką Martą Nawrocką wezmą udział w obchodach Narodowego Święta Niepodległości.

JAN BERDYCKI

PLANUJĄ ZABIEGI W WIRTUALNEJ RZECZYWISTOŚCI

Od kilku lat lekarze z Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego w Olsztynie jako jedyni w Polsce stosują endoskopowe leczenie dzieci z kraniosynostozami za pomocą zindywidualizowanych sprężyn dystrykcyjnych, których celem jest odsunięcie kości od siebie, oparte na planowaniu w wirtualnej rzeczywistości. W szpitalu wykonano już kilkaset takich zabiegów.

Neurochirurdzy i chirurdzy szczękowo-twarzowi ze Szpitala Dziecięcego w Olsztynie leczą pacjentów z kraniosynostozami związanymi z zaraśnięciem szwów wieńcowych na tle genetycznym. Szpital jest jedynym ośrodkiem w Polsce wykonującym takie zabiegi i drugim w Europie (wraz z ośrodkiem w Rotterdamie) stosującym taką metodę leczenia.

Kraniosynostozą to wrodzona wada, w której jedno lub więcej szwów czaszkowych zrasta się przedwcześnie, co prowadzi do deformacji czaszki i może wpływać na rozwój mózgu. Specjaliści ze Szpitala Dziecięcego w Olsztynie znaleźli sposób na to, by wszystkie problemy związane z tym schorzeniem rozwiązać podczas jednego zabiegu operacyjnego.

– Tę metodę możemy zastosować zarówno do leczenia kraniosynostoz pojedynczych szwów (mniej złożonych), jak i do leczenia dzieci z ciężkimi wadami, jak wieloszwowe kraniosynostozy syndromiczne, np. zespół Crouzona – mówi prof. dr hab. n. med. Dawid Larysz, kierownik Kliniki Chirurgii Dzieci i Młodzieży Szpitala Dziecięcego w Olsztynie, neurochirurg i chirurg szczękowo-twarzowy.

– Stosowane w naszym kraju metody wymagały bardzo dużych zabiegów rekonstrukcyjnych, obejmujących znaczną część czaszki.

Fot. WSSD w Olsztynie

(...) Stąd pojawiła się potrzeba stworzenia skuteczniejszej i bardziej bezpiecznej metody leczenia – dodaje dr n. med. Patrycja Larysz, specjalistka neurochirurgii ze Szpitala Dziecięcego w Olsztynie.

W tym tygodniu szpital przeprowadził trzy zabiegi z zastosowaniem najnowocześniejszych w Europie rozwiązań. Zespół pracował w składzie: prof. dr hab. n. med. Dawid Larysz, dr n. med. Patrycja Larysz, lek. Małgorzata Koszowska – specjalista medycyny ratunkowej, anestezjologii i intensywnej terapii, specjalizująca się w znieczuleniu dzieci z rzadkimi chorobami do operacji neurochirurgicznych, i lek. dent. Sebastian Radziak – specjalista chirurgii szczękowo-twarzowej. Lekarzy wspierały pielęgniarki operacyjne Ewa Kowalkowska-Matel i Barbara Zyśk. Lekarze z Kliniki, przygotowując się do tak zaawansowanych zabiegów, współpracują z prof. Arkadiuszem Szarkiem, bioinżynierem z Politechniki Częstochowskiej. To właśnie ta współpraca pozwala na zastosowanie w szpitalu (jako jedynym ośrodku w kraju) małoinwazyjnego leczenia po przedoperacyjnym zaplanowaniu go w wirtualnej rzeczywistości.

ŹRÓDŁO: WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY SZPITAL DZIECIĘCY W OLSZTYNIE

ZARZĄD

ZIELENI MIEJSKIEJ W ELBLĄGU

informuje, że w okresie od 10.11.2025 r. do 01.12.2025 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Elblągu, tablicy ogłoszeń Zarządu Zieleni Miejskiej w Elblągu oraz na stronie internetowej ZZM zamieszczono Zarządzenie nr 515/2025 Prezydenta Miasta Elbląg z dnia 31 października 2025 r. w sprawie wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy z zasobów Zarządu Zieleni Miejskiej w Elblągu.

BRYTYJCZYCY I POLACY ODDALI HOŁD POLEGŁYM

4 listopada na terenie cmentarza wojennego z okresu I wojny światowej w Markajmach odbyła się uroczysta ceremonia upamiętniająca wszystkich żołnierzy Wspólnoty Brytyjskiej, którzy oddali życie na morzu, lądzie i w powietrzu w czasie I i II wojny światowej.

Podczas apelu poległych wspomnianego również żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych, walczących ramie w ramie z sojusznikami na frontach całego świata.

Remembrance Day, zwany również Poppy Day, to angielskie święto narodowe obchodzone ku czci poległych żołnierzy. Jego symbolem są czerwone maki – znak pamięci o ofiarach walk na polach Flandrii, które w czasie I wojny światowej stały się jednymi z najbardziej krwawych miejsc w historii Europy.

W uroczystości w Markajmach wzięli udział liczni

Fot. UG Lidzbark Warmi

goście, w tym zastępca brytyjskiego attaché obrony ppłk Chris

Somers i wojewoda warmińsko-mazurski Radosław Król.

Stawiły się poczty honorowe ze szkół. Uroczystość miała wyjątkowo podniosły charakter dzięki obecności asysty wojskowej z 9 Warmińskiego Pułku Rozpoznawczego z Lidzbarka Warmińskiego oraz brytyjskich żołnierzy stacjonujących w Orzyszu.

Delegacje złożyły kwiaty i znicze pod Krzyżem Ofiar-

ności upamiętniającym brytyjskich żołnierzy poległych na warmińskiej ziemi. Wspólna modlitwa, chwila ciszy i symboliczne maki złożyły się na przejmujący hołd wszystkim, którzy poświęcili życie w imię wolności.

Cmentarz w Markajmach jest jednym z nielicznych w Polsce miejsc spoczynku żołnierzy Wspólnoty Brytyjskiej z okresu I wojny światowej. To nie tylko przestrzeń pamięci, ale i żywa lekcja historii – przypomnienie o odwadze, poświęceniu i znaczeniu pokoju, za który tak wielu zapłaciło najwyższą cenę, byśmy mogli go dziś doświadczać. **RED.**

REKLAMA

przetarg

Burmistrz Miasta i Gminy Frombork

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowych, stanowiących własność Miasta i Gminy Frombork,

oznaczonych według ewidencji gruntów numerami:

- 1) Działka nr 123/15, obręb Wierzno Wielkie, o powierzchni 0,5288 m², zabudowana dwoma budynkami magazynowymi, o powierzchni zabudowy 519,00 m² oraz 522,00 m². **Cena wywoławcza 124 800,00 złotych netto, wadium 12 400,00 złotych.**
- 2) Działka nr 420/2, obręb Wierzno Wielkie, o powierzchni 0,4816 ha, zabudowana budynkiem magazynowym o powierzchni zabudowy 1065,00 m². **Cena wywoławcza 126 100 złotych netto, wadium 12 610,00 złotych.**

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie na rzecz Miasta i Gminy Frombork w terminie **do dnia 05 grudnia 2025 roku**, wymaganego wadium w pieniądzu, na konto w Braniewsko-Pastleckim Banku Spółdzielczym Filii we Fromborku, nr 59 8313 0009 0060 0170 2000 0040 lub w kasie Urzędu Miasta i Gminy Frombork. Przetarg odbędzie się **w dniu 12 grudnia 2025 roku o godz. 9.00** w sali posiedzeń Urzędu Miasta i Gminy Frombork przy ulicy Młynarskiej 5a.

Szczegółowe informacje na temat przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta i Gminy we Fromborku, w pokoju nr 11, telefon: 055 231 58 12 lub na stronie internetowej frombork.bip.net.pl. Burmistrz Miasta i Gminy Frombork zastrzega sobie prawo odstąpienia od przeprowadzenia przetargu bez podania przyczyny. Informacja o odwołaniu przetargu zostanie ogłoszona w formie właściwej dla ogłoszenia o przetargu.

KAWALERZYSTA Z KRWI I KOŚCI

Był cenionym dowódcą, prawdziwym kawalerzystą z krwi i kości, miał ogromną wiarę w swoich żołnierzy. Przypominamy generała Adolfa Mikołaja Waraksiewicza (1881-1960), którego biografia jest pełna kluczowych dla Polski momentów. Długo był postacią zapomnianą. Na jego pogrzebie w Nowym Mieście Lubawskim było zaledwie siedem osób.

Generał Adolf Mikołaj Waraksiewicz był człowiekiem nietuzinkowym, o jego zdolnościach przywódczych świadczy długa dowodzonych przez niego jednostek: Brygada Jazdy, III Brygada Jazdy, IX Brygada Jazdy, 9. Samodzielna Brygada Kawalerii, XVIII Brygada Kawalerii, Brygada Kawalerii „Suwałki”. Był cenionym dowódcą, prawdziwym kawalerzystą z krwi i kości cieszącym się poważaniem wśród swoich żołnierzy. Sam stanowił najlepszy przykład, rozwijał się, doszkalał, interesował się publikacjami na temat kawalerii. Śmiało można powiedzieć, że znał wszystkie nowinki na miarę swoich czasów. Miał ogromną wiarę w swoich żołnierzy, dbał o nich, starał się, żeby byli należycie wyszkoleni i wyposażeni.

Skąd zatem zainteresowanie generałem Waraksiewiczem? To za sprawą trzech dziewcząt, mieszanek Jamielnika – uczennic Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Iławie – które jesienią 2012 roku przystąpiły do konkursu „Szkolna Liga Historyczna” ogłoszonego przez czasopismo „Mówią Wieki”. Joanna Moczyłowska, Karolina Kłosowska i Adrianna Michalkiewicz interesowały się historią, były wtedy członkiniami Klubu Miłośników Lokalnej Historii, działającego przy Bibliotece Publicznej w Jamielniku. Tematem trzeciego z sześciu etapów konkursu było zaprojektowanie pomnika poświęconego osobie zasłużonej dla kraju bądź regionu. Dziewczęta zwróciły się o pomoc do Elżbiety Olszty kierującej Biblioteką Publiczną w Jamielniku. To w jamielnickiej bibliotece zrodził się pomysł uhonorowania gen. Waraksiewicza.

Michał Wroński przekazując replikę szabli generała

Obelisk stanął w Mszanowie

Udział Stowarzyszenia Ułanów Grochowskich im. gen. J. Dwernickiego w uroczystości odsłonięcia pomnika to również inicjatywa pani Elżbiety. Jest pasjonatką lokalnej historii – od lat gromadzi na strychu biblioteki świadectwa dawnej kultury materialnej i faktograficznej. Zatem dziewczęta trafiły pod najlepszy z możliwych adresów. Współpraca zakończyła się sukcesem. Konkurs wygrały, pomnik mógł powstać, choć nie było to proste.

— Generał Waraksiewicz mieszkał w Tyliczkach i właśnie tam chcieliśmy, aby pomnik był usytuowany. Jednak lokalna społeczność nie wyraziła na to zgody. Zarzucano Waraksiewiczowi to, że urodził się na Ukrainie i służył w wojsku carskim. Przecież w tamtym czasie polskiego wojska nie było! To właśnie Waraksiewicz był w szeregach odradzającego się polskiego wojska — opowiada Elżbieta Olszta.

Ostatecznie obelisk stanął w Mszanowie, na placu przy budynku nowomiejskiego Urzędu Gminy. Przygotowania uroczystości odsłonięcia pomnika podjęło się Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Wsi Jamielnik.

Zaprojektował nowy wzór szabli

Elżbieta Olszta wciąż zbiera pamiątki po generale, informacje na jego temat, rozmawia z jego krewnymi. Przypominała nam ciekawostkę z życia generała. Otóż we wrześniu 1928 roku Adolf Mikołaj Waraksiewicz wziął udział w konkursie na nowy wzór szabli polskiej. Jego projekt został wyróżniony i wraz z trzema innymi stał się podstawą opracowanej przez Instytut Badań Materiałów i Uzbrojenia szabli polskiej WZ-34. Dziś jej wierna kopia znajduje się w Urzędzie Gminy Nowe Miasto z siedzibą w Mszanowie. Szabla została wykonana przez Michała

Wrońskiego ze Stowarzyszenia II Pułku Ułanów Grochowskich z Podkowy Leśnej. Inicjatorem był wójt gminy Tomasz Waruszeński, a szabla została przekazana na ręce Elżbiety Olszty latem 2020 roku.

— Szabla została złożona z części pozyskanych przeze mnie na giełdach, aukcjach lub ze zbiorów własnych — opisuje ją Michał Wroński, jej twórca. — Oryginalna jest jej rękojeść, która przetrwała całą zawieruchę wojenną. Klinga została wykonana ze stali, która odpowiada parametrom oryginalnej. Co do milimetra zrobiona jest zgodnie z oryginałem. To nie jest jedynie replika, to wierna kopia szabli Waraksiewicza — dodaje.

— Generał był również pomysłodawcą odznaki ułańskiej. Ułani z 2. Pułku Ułanów Grochowskich nazywani byli Białymi Ułanami. Taki napis znajduje się na pomniku w Mszanowie „My Biali Ułani pod opieką Matki Boskiej Częstochowskiej/nigdy nie zginiemy/choćby się moce czarcie przeciwko nam sprzysięgły”. Patronką Ułanów była właśnie ona — opowiada Elżbieta Olszta.

Obelisk upamiętniający gen. Mikołaja Waraksiewicza w Mszanowie

Miał cięty język

O ciętym języku generała przypomina anegdota związana z jego podróżą pociągiem do Baranowicz. Jako ważny dowódca, Waraksiewicz był zobowiązany do podróży pierwszą klasą i właśnie taki bilet kupił. W pociągu okazało się, że był tylko jeden przedział pierwszej klasy, na dodatek zarezerwowany. Wszedł do przedziału, zaszutował, przedstawił się i usiadł na wolnym miejscu. Okazało się, że jego współpasażerem był poseł, który zwrócił mu uwagę, że przedział jest zarezerwowany. Adolf Mikołaj Waraksiewicz nie miał zamiaru go opuszczać, w związku z czym poseł udał się do konduktora. Waraksiewicz za nic miał konduktorską interwencję, dlatego sprowadzono patrol żandarmerii. To także nie pomogło. Waraksiewicz nakazał żandarmom spisać raport, który sam podyktował: „Pułkownik Waraksiewicz odmówił opuszczenia przedziału I klasy, na który posiadał bilet. Uzasadnienie: takich dowódców brygady jest w Polsce 13, a takich durniów jak ten – 444”.

Trzy kamienie

Trzy kamienie znajdujące się na pomniku Waraksiewicza w Mszanowie symbolizują zmarłych: wnuka Maciu-

sia, żonę Jadwigę i samego generała. Pochodzą z grobowca z Tyliczek, w którym pochowany był wnuk i żona. Ich szczątki pod osłoną nocy przeniósł wnuk generała, Krzysztof Rzański, który mieszka w Sztokholmie.

Biografia generała Waraksiewicza jest pełna kluczowych dla Polski momentów. Dziś to wszystko pozostaje w sferze rozważań historyków. Nie bez znaczenia są wszelkie inicjatywy mające na celu upamiętnienie takich osób jak Adolf Mikołaj Waraksiewicz: wybitny żołnierz, kawalerzysta, od 1932 roku mieszkaniec Ziemi Nowomiejskiej. Za swoją niezłomną walkę o polskość został mianowany przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego generałem brygady. Za męstwo i odwagę został uhonorowany wieloma odznaczeniami państwowymi, w tym wojennym Orderem Virtuti Militari.

W lutym 1946 roku powrócił z Francji, osiadł w swoim przedwojennym majątku Tyliczki, obecnie część wsi Tylice w powiecie nowomiejskim. Tu zajmował się gospodarstwem i produkcją doniczek ceramicznych. Zmarł 13 września 1960 roku w szpitalu w Nowym Mieście Lubawskim. Został pochowany na miejscowym cmentarzu.

ALINA LASKOWSKA

Gen. Adolf Waraksiewicz (stoi) przemawia podczas uroczystego obiadu z okazji 10-lecia 2. Pułku Ułanów Grochowskich

Z RZĄDU I SAMORZĄDU

Radosław KRÓL,
wojewoda warmińsko-mazurski

Na mapie Bartoszyce leżą „na końcu”. Tak czasem ktoś powie, ktoś pomyśli, ktoś powtórzy.

Przecież to złudzenie mapy. Każde pogranicze może być bardziej „początkiem” niż „końcem”.

Granice mają to do siebie, że skupiają uwagę. Tu łatwiej widzieć napięcia, ale też łatwiej dostrzec rzeczy najprostsze. Kto jest obok. Kto podaje rękę. Kto odpowiada za kogo. Tu sprawy, które gdzie indziej rozmywają się w ogólnikach, nagle stają się konkretne.

Przy okazji tegorocznego święta niepodległości wróciła mi pewna stara, może trochę zapomniana historia. Nie o wojnach, nie o traktatach, ale o goście i wadze relacji międzyludzkich. Ignacy Jan Paderewski, światowa sława, mógł żyć samym blaskiem scen. Jednak w pewnym momencie zrobił coś, co wydawało się drobiazgiem: zagrał koncert prawie bez wynagrodzenia, aby pomóc potrzebującym w kraju rozdartej Europy.

Ten gest zobaczył ktoś, kto miał wpływ. A potem zobaczył to ktoś jeszcze.

I nagle okazało się, że sprawy, które wydawały się nieosiągalne, zaczęły się przesuwac.

Nie dlatego, że padły wielkie słowa.

Tylko dlatego, że ktoś komuś zaufa.

Pomyślałem o tym ostatnio tutaj, na Warmii i Mazurach, gdzie wszystko — od służby wojskowej, przez strażaków, po codzienną pracę samorządów — składa się z rzeczy, których nie widać na pierwszy rzut oka.

A jednak to właśnie one tworzą poczucie, że dom stoi pewnie.

Może to jest współczesny wymiar patriotyzmu: nie głośność, lecz obecność.

Nie deklaracje, lecz praca obok siebie.

Nie sztandary na święto, lecz dłoń na co dzień.

Dlatego 11 listopada w Bartoszycach będzie przypomnieniem, że państwo zaczyna się między ludźmi.

Marcin KUCHCIŃSKI,
marszałek województwa
warmińsko-mazurskiego

Wysłaliśmy nasze regionalne firmy na kolejną już misję gospodarczą do Korei. Ponownie okazało się, że produkty z Warmii i Mazur świetnie odnajdują się na wymagających rynkach azjatyckich. Korea Południowa to gospodarka dynamiczna, otwarta na współpracę i poszukująca rozwiązań opartych na jakości oraz zaufaniu – a to dokładnie to, co mamy do zaoferowania.

Podczas targów Food Week Korea 2025 w Seulu nasi przedsiębiorcy prowadzili rozmowy z importerami i dystrybutorami, prezentując nowoczesne technologie żywności oraz smaki, które wyróżniają północną Polskę. Efekt? 149 spotkań biznesowych, z czego wiele rokuje na długoletnią współpracę. Do tego liczne degustacje, kolejki przy stoisku, a nawet obecność w koreańskiej telewizji.

Dla mnie to kolejny dowód, że Warmia i Mazury to region pewny siebie, kreatywny i gotowy do działania na skalę globalną. Takie inicjatywy nie tylko promują markę naszego województwa,

ale przede wszystkim otwierają nieoczywiste rynki zbytu dla lokalnych firm.

Jako gospodarz regionu cieszę się, że potrafimy wykorzystać wsparcie Funduszy Europejskich i przekuć je w konkretne efekty – w rozwój przedsiębiorstw, nowe kontakty, szanse eksportowe i miejsca pracy.

Bo choć Seul leży daleko od Olsztyna, to sukcesy naszych firm pokazują, że najlepsze pomysły poparte odwagą nie znają granic.

Zbigniew SZCZYPIŃSKI,
wicewojewoda
warmińsko-mazurski

O Warmii często mówimy szepem: że jest piękna, gościnna, „na uboczu”. Tymczasem jej siła rośnie wtedy, gdy potrafi połączyć dziedzictwo z nowoczesnością – a turystykę z biznesem. III Warmińskie Forum Gospodarcze Szlaku Świętej Warmii w Hotelu Marina Club w Sile pokazało, że umiemy to robić coraz śmielej: były rozmowy o wędkarskiej ofercie regionu, Warmińskim Szlaku Miodnym, a także o tym, jak mądrze korzystać z Polskiej Strefy Inwestycji, by lokalne pomysły miały solidne zaplecze kapitałowe. Prestiżu forum dodało grono patronów honorowych, wśród których znalazł się Wojewoda Warmińsko-Mazurski.

Jednym z najciekawszych momentów była prezentacja „Warmia na Camino de Santiago” – relacja z wizyty studyjnej w Santiago de Compostela. Nie chodzi tu o „import” mody na pielgrzymowanie, lecz o partnerskie uczenie się: jak Galicja spleciła tożsamość, kulturę

i przedsiębiorczość w jeden, rozpoznawalny na świecie produkt. W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele Szlaku Świętej Warmii i Polsko-Hiszpańskiej Izby Gospodarczej, co otwiera drzwi do konkretnych projektów B2B – od pakietów dla touroperatorów po wspólne wydarzenia kulinarne i rzemieślnicze.

Ta hiszpańska inspiracja nie wzięła się znikąd. Październikowa wizyta samorządowców z Warmii i Mazur w Galicji miała bardzo praktyczny wymiar: rozpoznanie mechanizmów, które stoją za sukcesem Camino – zarządzania ruchem, wsparcia MŚP, certyfikacji jakości. To dokładnie te elementy, które możemy adaptować na Warmii w oparciu o nasz własny kapitał kulturowy.

Certyfikaty „Warnijski Kunszyk” i „Warnijski Kunszyk Turystyczny” to krok w tę stronę. Wyróżniają produkty, miejsca i usługi, które są naprawdę „nasze”: zakorzenione w tradycji, a jednocześnie gotowe na rynek. Taki znak jakości to nie tylko prestiż – to narzędzie, które pomaga budować spójną ofertę: od pracowni rzemieślniczej po pensjonat serwujący warmińskie śniadania.

Na Forum pokazano też nowy gadżet promocyjny Powiatu – mapę „Szlaki dziedzictwa kulturowego Warmii”. Brzmi jak drobiazg, ale to mapa-manifest: układa rozproszone perełki w narrację, którą można sprzedać turyście, uczniowi i inwestorowi jednocześnie. Jeżeli dołożymy do niej interaktywność i pakietyzację oferty (nocleg + rzemiosło + kuchnia + mikro-wydarzenie), to właśnie tak rodzi się „efekt Camino” po warmińsku.

Warmia nie musi udawać kogoś innego. Wystarczy, że odważnie łączy to, co autentyczne, z tym, co nowoczesne: mądre certyfikacje, sieciowanie przedsiębiorców, wspólne standardy i długofalowe partnerstwa – również z Hiszpanią. Wtedy szepot zamienia się w wyraźny głos regionu, który potrafi opowiadać swoją historię tak, by zostawała w głowie... i w kalendarzu podróży.

Maria BAKOWSKA,
członkini zarządu województwa
warmińsko-mazurskiego

Czy można wyobrazić sobie lepszego patrona marszałkowskiego stypendium naukowego niż Mikołaj Kopernik? Był on nie tylko astronomem, lecz i ekonomistą, lekarzem, prawnikiem, człowiekiem renesansu i mieszkańcem naszej Warmii. Jego ciekawość świata i odwaga w myśleniu to cechy, które dziś chcemy nagradzać w młodych badaczach.

Trwa nabór wniosków do stypendium naukowego „Młody Kopernik” oraz do Stypendium im. Marka Baumana. To nasz sposób, by docenić studentów i doktorantów związanych z regionem, którzy rozwijają naukę z kopernikańskim rozmachem. I nie są to symboliczne kwoty – stypendium dla studentów może wynieść nawet 15 tysięcy złotych, a dla doktorantów aż 20 tysięcy złotych, wypłacane jednorazowo. Tak, mamy jedne z najwyższych stypendiów w Polsce!

Uprościliśmy także procedury, wsłuchując się w głos dotychczasowych stypendystów. Teraz łatwiej będzie sięgnąć po wsparcie – wystarczy mieszkać lub studiować w województwie warmińsko-mazurskim, wykazać się osiągnięciami naukowymi i złożyć wniosek z kompletem załączników. Nabór potrwa do 30 listopada 2025 roku.

„Młody Kopernik” to nie tylko stypendium. To zaproszenie do odkrywania, badania i odważnego myślenia. Bo kto wie, może właśnie na Warmii i Mazurach wzrasta kolejny geniusz na miarę słynnego astronoma?

LUKA CZYNSZOWA OBEJMUJE MILIONY POLAKÓW

Ponad jedna czwarta społeczeństwa identyfikuje się z tzw. luką czynszową – zarabia zbyt mało, by wynająć lub kupić mieszkanie na rynku komercyjnym, ale zbyt dużo, by otrzymać wsparcie mieszkaniowe od państwa, wynika z danych Fundacji Habitat for Humanity. To na tej grupie chce się skupić rząd – w budżecie na przyszły rok na wsparcie mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego zarezerwowano rekordowe kwoty.

Potrzeby mieszkaniowe są ogromne. Rząd kieruje się przede wszystkim w stronę tych osób, które były przez poprzednie ekipy pomijane, a więc osób z tzw. luki czynszowej, za bogatych na mieszkania komunalne, a za biednych na najem czy zakup na rynku komercyjnym. To jest bardzo duża rzesza, szacuje się, że w takiej sytuacji są nawet 4 mln rodzin, których nie stać na mieszkanie zaspokajające ich ambicje i potrzeby mieszkaniowe – podkreśla Tomasz Lewandowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, podczas konferencji „Polityka mieszkaniowa – fundusze i technologie. Czego potrzebują samorządy, aby rozwijać budownictwo społeczne i komunalne?”.

W Polsce obecnie, według różnych szacunków, brakuje od 0,5 mln do nawet 2 mln mieszkań. Raport Habitat for Humanity „Sytuacja mieszkaniowa w Polsce 2025” wskazuje, że odsetek osób mieszkających we własnym mieszkaniu lub domu spadł z 65 do 60 proc. w ciągu trzech lat. W tym samym czasie wzrósł udział wynajmujących oraz osób współzamieszkujących z rodziną czy znajomymi. Co piąta osoba mieszka w miejscu, które nie spełnia jej podstawowych potrzeb, a co 10. jest zmuszona dzielić przestrzeń z osobami, z którymi nie chce mieszkać. Tylko jedna trzecia Polek i Polaków deklaruje, że nie doświadcza żadnych problemów mieszkaniowych.

Rząd zapowiada

Aby poprawić tę sytuację, rząd zapowiada większe wsparcie dla budownictwa społecznego.

– We wszystkich programach mieszkaniowych kładziemy nacisk na roz-

wój budownictwa i najmu publicznego, i to w formule najmu komunalnego. Dla osób słabiej uposażonych, z grupy z luki czynszowej, narzędziem będzie budownictwo społeczne i, co ważne, budownictwo lokatorskie – wymienia Tomasz Lewandowski. – Nie zapominamy także o osobach, które są zdeterminowane, by realizować swoje potrzeby mieszkaniowe w oparciu o własne mieszkanie. Będzie program społecznego budownictwa własnościowego realizowany przez SIM-y, TBS-y, spółdzielnie mieszkaniowe, a więc przez tych operatorów publicznych, przy wsparciu finansowym Banku Gospodarstwa Krajowego.

Rekordowe wydatki

Projekt budżetu na 2026 rok zakłada rekordowe wydatki na mieszkalnictwo w wysokości 8,7 mld zł, w tym 6,7 mld zł ze środków krajowych. To o 2 mld zł więcej niż w tym roku i niemal dwukrotnie więcej niż łączne wydatki w latach 2020–2023. W ramach planowanych wydatków ponad 4 mld zł ma trafić na program bezzwrotnego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego. Środki te umożliwią tworzenie mieszkań komunalnych, społecznych mieszkań czynszowych i akademików.

Budżet zakłada m.in. zabezpieczenie środków finansowych na dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie wspierania społecznego budownictwa

czynszowego (SBC). Według sprawozdań BGK łączna liczba mieszkań czynszowych powstałych przy udziale jego finansowania (kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane, SBC, budowlane) przekroczyła 110 tys., a skala finansowania projektów w tym obszarze z roku na rok się zwiększa.

– Jeśli chodzi o budownictwo społeczne, to finansujemy kredytem preferencyjnym długoterminowym na maksymalnie 30 lat do 80 proc. wartości przedsię-

że w mniejszych ośrodkach – tam, gdzie do tej pory deficyt lokali był szczególnie dotkliwy. Jednym z przykładów jest Kamienna Góra na Dolnym Śląsku, która wykorzystuje społeczne budownictwo jako narzędzie do przyciągania i zatrzymywania w mieście mieszkańców.

– W ostatnim czasie nasz front inwestycyjny postawił na mieszkalnictwo. Mamy prawie 200 mieszkań w procesie budowy w ciągu trzech lat, mamy 30-letni TBS Kamienna Góra, który

śli go oczywiście dostanie, bo żeby dostać taki kredyt, musi mieć spore zarobki, a wiadomo, że od razu po studiach nie są one najwyższe – to może zamiast tego wybrać pracę zdalną z mniejszej miejscowości takiej jak Kamienna Góra – podkreśla Paweł Fryc.

Dostępność gruntów

– Żeby przyspieszyć budowę mieszkań w Polsce, trzeba zapewnić odpowiednią dostępność gruntów. To się już dzieje, bo zmienia się prawo. Po drugie, musi być zagwarantowany dostęp do funduszy – i to też się dzieje, jeśli chodzi o budownictwo społeczne.

Po trzecie, moim zdaniem musi zostać spełnione dwa podwarunki. Jeden z nich jest taki, że budownictwo społeczne musi mieć odpowiednio wysoką jakość, żeby Polacy byli nim zainteresowani. Drugi – powinna być niewielka konkurencja pomiędzy budownictwem społecznym a komercyjnym, bo wtedy jakość na pewno będzie rosła, a rynek będzie się stabilizował. I tu dochodzimy do kolejnej bardzo ważnej kwestii – konieczna jest technologia, która pozwoli szybko budować nowoczesne, tanie w użytkowaniu i wysokiej jakości mieszkania. Technologia modułowa wydaje się być odpowiedzią na te oczekiwania – ocenia Henryk Kwapisz, prezes Polskiego Stowarzyszenia Gipsu.

Jednym ze wskazywanych rozwiązań problemów mieszkaniowych Polaków może być budownictwo modułowe. Pojedyncze moduły produkowane są w fabrykach, w kontrolowanych warunkach, co gwarantuje wysoką jakość, trudną do osiągnięcia na placu budowy. Technologia modułowa pozwala tworzyć nowoczesne, wygodne mieszkania o niskich kosztach użytkowania. Jest zdecydowanie szybsza niż tradycyjne budownictwo – czas realizacji inwestycji może się skrócić nawet o 50 proc. Budynki modułowe są atrakcyjną alternatywą przy tworzeniu mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu, w ramach społecznych inicjatyw mieszkaniowych.

– Budownictwo modułowe wydaje się najlepszym rozwiązaniem dla budownictwa komunalnego i społecznego, bo z gmin spada obowiązek poświęcenia dużej ilości środków na wynagrodzenia dla osób, które mają nadzorować budowę. Inwestycja, która trwa dwa lata, powoduje, że trzeba zatrudnić odpowiednią liczbę inspektorów nadzoru, natomiast w przypadku budownictwa modułowego proces tworzenia budynku ogranicza się do kilku miesięcy – wskazuje Henryk Kwapisz.

– Rynek, także ten prywatny, pokazuje, że budownictwo tradycyjne na razie wygrywa. Myślę jednak, że prefabrykacja jest ważna i bardzo cenna z uwagi na wysokie poziomy efektywności energetycznej tych budynków, a także niewątpliwie z uwagi na krótki czas realizacji inwestycji, a więc również obniżone koszty. Ale pole do przekonania inwestorów do tej technologii pozostaje w gestii samych producentów – firm działających w tym obszarze – dodaje Tomasz Lewandowski.

ŹRÓDŁO: NEWSRIA.PL, OPR. BAR

Jak podaje GUS, w pierwszym półroczu 2025 roku w całym kraju oddano do użytkowania 517 mieszkań komunalnych (o 40 proc. mniej niż rok wcześniej) oraz 1,5 tys. społecznych czynszowych (wzrost o 32 proc.), co łącznie stanowi niecałe 3 proc. wszystkich nowych lokali. Lokali brakuje głównie w największych aglomeracjach i ich miejscowościach satelickich.

wzięcia, na bardzo dobrych warunkach: WIBOR bez marży banku przez pierwsze pięć lat, stała stopa 2 proc. Na ten cel również jest przeznaczona duża kwota, bo akcja kredytowa w przyszłym roku wyniesie ponad 2 mld zł – wskazuje Dariusz Stachera, dyrektor Departamentu Kredytowych Programów Mieszkaniowych w Banku Gospodarstwa Krajowego.

W mniejszych ośrodkach

Dzięki wsparciu finansowemu powstają nowe mieszkania czynszowe tak-

ma ponad 1,5 tys. mieszkań w różnych miejscowościach. Widzimy, że w związku ze zmianami w dochodach samorządów będzie duża konkurencja między samorządami o mieszkańców, dlatego chcemy ich już dzisiaj przyciągać – wskazuje Paweł Fryc, zastępca burmistrza Kamiennej Góry. Inwestycje w TBS-y i SIM-y są często jedyną szansą na zatrzymanie w regionie młodych ludzi.

– Jeżeli młody człowiek zaraz po studiach w dużym mieście musi wziąć kredyt na 600 tys.–1 mln zł – je-

Co, gdzie, kiedy?

REPERTUAR MULTIKINO

Poniedziałek, 10 listopada

DOM DOBRY: 10:10, 12:45, 13:45, 15:20, 16:20, 17:55, 18:55, 20:30, 21:30, 22:20
 UWIERZ W MIKOŁAJA 2: 10:00, 12:25, 14:50, 16:15, 17:15, 18:35, 19:40, 22:00
 PREDATOR: STREFA ZAGROŻENIA / napisy: 15:40, 18:15, 20:50
 KICIA KOCIA MA BRACISZKA / familijny / dubbing: 10:20, 12:35, 14:10, 16:25
 PSI PATROL. PIESKI RATUJĄ ŚWIĘTA / familijny / dubbing: 10:15, 12:05, 13:55, 15:45
 NOC W ZOO / familijny / dubbing: 10:15, 12:30, 14:45, 17:00
 CHAINSAW MAN - THE MOVIE: REZE ARC / napisy: 11:45, 16:40, 19:00
 ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 17:35, 21:50
 DONNIE DARKO / napisy: 20:00
 BUGONIA / napisy: 14:00, 19:15
 PRZYPADKIEM NAPISAŁAM KSIĄŻKĘ / familijny / dubbing: 14:05
 TEŚCIOWIE 3: 17:50
 GOOD BOY / napisy: 19:55, 22:00
 CZARNY TELEFON 2 / napisy: 21:20
 KOSZMAREK / familijny / dubbing: 11:55
 BLUEY W KINIE: KOLEKCJA POBAWMY SIĘ W SZEFA KUCHNI / familijny / dubbing: 10:00
 SEKS DLA OPORNYCH: 21:00
 KOCI DOMEK GABI: FILM / familijny / dubbing: 11:25
 SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 10:20, 14:00
 CHOPIN, CHOPIN: 11:05

REPERTUAR HELIOS

Poniedziałek, 10 listopada

UWIERZ W MIKOŁAJA 2: 10:50, 11:30, 13:10, 15:40, 16:40, 18:15, 19:00, 20:30, 21:30
 DOM DOBRY: 11:25, 14:00, 15:00, 17:30, 18:30, 20:00, 21:10
 PREDATOR: STREFA ZAGROŻENIA / napisy: 13:00, 16:00, 18:45, 21:00
 KICIA KOCIA MA BRACISZKA / familijny / dubbing: 10:10, 11:00, 12:30, 16:20
 NOC W ZOO / familijny / dubbing: 10:20, 11:15, 12:40, 14:40, 15:40
 BUGONIA / napisy: 13:50, 19:15
 CHAINSAW MAN - THE MOVIE: REZE ARC / napisy: 14:00, 20:15
 TEŚCIOWIE 3: 17:45
 ANIOŁ STRÓŻ / napisy: 10:40, 13:40, 17:00
 GOOD BOY / napisy: 20:45
 SUPER PIES I KOT ŁOTR / familijny / dubbing: 10:00, 12:20
 WIELKIE OSTRZEŻENIE / lektor: 16:30

REPERTUAR AWANGARDA

Poniedziałek, 10 listopada

„Dom dobry” - prod. Polska : godz. 16.00
 „Chopin, Chopin !” - prod. Polska : godz. 16.00
 „Ostatni wiking” - prod. Dania : godz. 16.00
 „Anioł stróż” - prod. USA : godz. 18.00
 „Miłość” - prod. Norwegia : godz. 18.00
 „Być kochaną” - prod. Norwegia : godz. 18.15
 „Dom dobry” - prod. Polska : godz. 19.45
 „Bugonia” - prod. USA, Kanada : godz. 20.00
 „Franz Kafka” - prod. Polska : godz. 20.00

10 LISTOPADA

Miasto w drodze

Olsztyn

Odkryj Olsztyn na nowo. Wędrówka po olsztyńskich zakamarkach – teatralna, taneczna i refleksyjna
 W programie:
 — 14.00 „Grzybnia snów” – spektakl Teatru Węgaity
 — 15.00-19.00 „Miasto w drodze” – spacer performatywny w przestrzeni śródmieścia.
 — 19.00 Otwarty Kurs Tańca.
Godz. 14.00, Zajeżdźnia Trolejbusowa, ul. Knosały 3b.

11 LISTOPADA

Potańcówka patriotyczna

Olsztyn

Polska muzyka, wspólne tańce i radość z wolności.
Godz. 14.00, Targ Rybny, Stare Miasto.

12 LISTOPADA

Solastalgia. Ćwiczenia z tracenia

Olsztyn

Jak poradzić sobie z utratą? Jaki jest w niej potencjał? Czy żałoba klimatyczna może mieć sprawczość polityczną? I czy opowieść o znikającym świecie jest jakimś rodzajem jego ocalenia?

Wykład Justyny Artym – absolwentki i popularyzarki filozofii, aktywistki literackiej, entuzjastki i tłumaczki sztuki na język słów, animatorki kultury, poetki.

Godz. 17.30, BWA Galeria Sztuki (Hala Urania, wejście B1), Al. Piłsudskiego 44.

13 LISTOPADA

W dwóch językach polskich. Muzyka ciał. Rytm

Olsztyn

Koncert łączący dwa światy – słyszących i głuchych. Muzyka w języku fonicznym i Polskim Języku Migowym, wykonywana przez artystów Olsztyńskiego Teatru Głuchych i zaproszonych muzyków. Poruszające spotkanie z rytmem, ruchem i emocją.
Godz. 19.00, Zajeżdźnia Trolejbusowa, ul. Knosały 3b.

13 LISTOPADA

Zajrzyjcie z nami w świat zza krat: Prison Movie: Echa Festiwalu...

Olsztyn

Zajrzyjcie z nami w świat zza krat: Prison Movie : Echa Festiwalu...
 Zapraszamy na pofestiwalową prezentację filmów nagrodzonych podczas 12. edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmów o Tematyce Penitencjarnej Prison Movie.
 Zaprezentujemy reportaże o festiwalu oraz filmy: Tomek – skazany za zabójstwo; Osadzeni w wolności (fragment); Pasja wolności.
Godz. 10.00, Wojewódzka Biblioteka Publiczna (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

13 LISTOPADA

Ślady krajobrazu – linoryt jako zapis pamięci (warsztaty dla dorosłych z Jolantą Rejs)

i pamięci o miejscach, które znikają lub zmieniają swoje znaczenie. Uczestnicy spróbują przełożyć te refleksje na język graficzny – tworząc własne „ślady krajobrazu” w technice linorytu. Zadaniem będzie uchwycenie wspomnienia miejsca – realnego lub wyobrażonego – które w jakiś sposób jest bliskie, ale już nie istnieje w pierwotnej formie. Warsztaty staną się próbą zapisu emocji i pamięci poprzez formę, fakturę i światło-cień.
Godz. 17.00, BWA Galeria Sztuki (Hala Urania, wejście B1), Al. Piłsudskiego 44.

13 LISTOPADA

X Festiwal Mendelshona

Olsztyn

„W drodze przez straty”. Wspólnie z Izabelą Jachnicką, Agnieszką Wojcińską oraz Tetianą Revenko chcemy porozmawiać o doświadczeniu straty, także w kontekście migracji. Żałoba to reakcja nie tylko na śmierć, ale na różne straty życiowe. Także migrację, która wiąże się z opuszczeniem „swojego” miejsca i tęsknotą za nim. Podczas spotkania „W drodze przez straty” porozmawiamy o żałobie w ogóle i o tym, jak opisuje ją współczesna psychologia, a także o żałobie migrantów – utracie domu, poczucia przynależności i o tym, czy i jak można odnaleźć siebie na nowo. W spotkaniu wezmą udział Agnieszka Wójcińska i Izabela Jachnicka – celebrentki pogrzebów humanistycznych oraz edukatorki o żałobie, a także Tetiana Revenko – prawniczka i działaczka społeczna, migrantka z Ukrainy, która prowadzi fundację wspierającą osoby w drodze. Wspólnie poszukamy odpowiedzi na pytanie, czym jest żałoba za miejscem i dawnym życiem, jak o niej rozmawiać i jak ją oswajać. Agnieszka Wójcińska - celebrentka i projektantka humanistycznych ceremonii pogrzebowych (sens-ceremonie.pl), z wykształcenia psycholożka, dziennikarka i reporterka z wieloletnim doświadczeniem. Edukatorka o żałobie.
Godz. 17.00, Dom Mendelsohna, ul. Zyndrama z Maszkowic 2.

13 LISTOPADA

Pożeracze popkultury

Olsztyn

Quiz wiedzy o polskiej popkulturze (z nagrodami!) z okazji Święta Niepodległości. Wszyscy ci, dla których polska popkultura nie ma tajemnic, a w wolnych chwilach „zajadają się” polską literaturą, filmami i muzyką, mają szansę wygrać atrakcyjne nagrody: bony zakupowe do Empiku i książki.
Godz. 17.00, Hala Widowiskowo-Sportowa Urania (wejście B1, sala konferencyjna), al. Piłsudskiego 44.

13 LISTOPADA

Ślady krajobrazu – linoryt jako zapis pamięci (warsztaty dla dorosłych z Jolantą Rejs)

Olsztyn

Warsztaty inspirowane są wystawą „Mapy utraconego krajobrazu”, w której artysta podejmuje temat przemijania, utraty i pamięci o miejscach, które znikają lub zmieniają swoje znaczenie. Uczestnicy spróbują przełożyć te refleksje na język graficzny – tworząc własne „ślady krajobrazu” w technice linorytu. Zadaniem będzie uchwycenie wspomnienia miejsca – realnego lub wyobrażonego – które w jakiś sposób jest bliskie, ale już nie istnieje w pierwotnej formie. Warsztaty staną się próbą zapisu emocji i pamięci poprzez formę, fakturę i światło-cień.
Godz. 17.00, BWA Galeria Sztuki (Hala Urania, wejście B1), Al. Piłsudskiego 44.

DROGA PRZEZ KONTYNENTY, KULTURY I WŁASNE GRANICE

Mateusz Strupiński, sportowiec z Giżycka, to mistrz i wicemistrz Europy w biegach przeszkodowych OCR 400 m (Elite), finalista Ninja Warrior Polska. W październiku jako reprezentant Polski wziął udział w Mistrzostwach Świata OCR w Pekinie – na legendarnym Stadionie Olimpijskim. Zajął 8. miejsce na świecie w kategorii Elite, co jest jednym z najlepszych wyników w historii polskiego OCR na tym poziomie.

O Mateuszu Strupińskim mogliśmy usłyszeć za sprawą programu telewizyjnego Ninja Warrior Polska emitowanego w telewizji Polsat, w którym uczestnicy mierzą się ze specjalnie przygotowanymi torami przeszkód. Sportowiec pokazał tam swoją sportową pasję i zaangażowanie.

Mateusz sportowe zdolności rozwijał w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Zakopanem. Ukończył „Travel & Tourism” w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Poza kalendarium i biegami przeszkodowymi interesują go także inne dyscypliny sportu oraz wspinaczka. Ma na swoim koncie ponad setkę zdobytych szczytów. Osiągnięcia Mateusza Strupińskiego to m.in.: finalista Ninja Warrior Polska 4 (2021), Mistrzostwa Świata OCR 100 (Belgia 2023), Mistrzostwa Europy OCR 100 (Włochy 2022), półfinalista Ninja Warrior Polska (3 i 8). Do tego dołożył teraz sukces w Chinach. Relację z tych zawodów oraz wrażenia z podróży do tego kraju opisał w tekście „Chiny – szok kulturowy. Moja droga na Mistrzostwa Świata”, który publikujemy poniżej.

Moja droga na Mistrzostwa Świata

Nazywam się Mateusz Strupiński i jestem sportowcem oraz mistrzem i wicemistrzem Europy OCR na dystansie 400 m w kategorii Elite. Od pięciu lat zajmuję się biegami przez przeszkody OCR, a w tym roku wreszcie miałem okazję

Fot. Arch. Mateusza Strupińskiego

wystartować w naprawdę wyjątkowym miejscu.

Federacja UIPM – pięcioboju nowoczesnego – zorganizowała 22–26 października Mistrzostwa Świata OCR na Narodowym Stadionie Olimpijskim w Pekinie.

Zainteresowanie przeszkodami w tej federacji wzięło się z testów przeprowadzonych w 2022 roku, kiedy tor przeszkód miał zastąpić jazdę konną. Od 2024 roku stało się to oficjalnie – tory przeszkód są częścią nowoczesnego pięcioboju, który zadebiutuje na Igrzyskach Olimpijskich w Los Angeles w 2028 roku.

Od sezonu 2025 UIPM planuje organizować Mistrzostwa Świata przez trzy kolejne lata właśnie w Pekinie – otwarte dla sportowców OCR i pięcioboistów.

Moja historia sportowa zaczęła się w 2007 roku, gdy zdobyłem srebro w sztafecie na Mistrzostwach Województwa w biegach przełajowych. Po 18 latach – w irlandzkim Limerick – sięgnąłem po złoto i srebro Mistrzostw Europy OCR na 400 m w kategorii Elite w 2025 roku.

W 2008 roku w Pekinie – na słynnym „Ptasim

Gnieździe” – odbywały się Igrzyska Olimpijskie, które jako chłopiec śledziłem z ogromnymi emocjami. W pamięci zapadły mi dwa nazwiska: Usain Bolt i Michael Phelps, którzy wtedy zdobyli odpowiednio 3 i 8 złotych medali. To była inspiracja, która zapisała się na moim „twardym dysku” na lata. Później próbowałem swoich sił w lyżwiarstwie szybkim i szkole sportowej, choć bez większych sukcesów. Ale jak widać – Pekin czekał.

W 2025 roku osiągnąłem naprawdę wiele: mistrzostwo Europy na 400 m, wejście na Kilimandżaro, udział w Mistrzostwach Świata Ninja w USA, gdzie jako pierwszy Polak dotarłem do Stage 3 w kategorii Adult Male.

Los chciał, że Chiny stały się moim ostatnim dużym rozdziałem sportowym w tym roku. Zorganizowałem zbiórkę, uzyskałem wsparcie od przyjaciół i rodziny, i postawiłem wszystko na jedną kartę. W 2025 roku Polacy mogą odwiedzić Chiny bez wize, więc decyzja była szybka.

Startowałem na dwóch dystansach: 100 m i 400 m. Organizacja zawodów stała na najwyższym poziomie – Chińczycy na-

prawdę potrafią dopiąć każdy szczegół.

W eliminacjach na 400 m uzyskałem 6. czas, co dało mi awans do ósemki najszybszych zawodników na świecie. (...) W półfinale zmieniono mi kolejność startu i rywali, co mocno wpłynęło na moją strategię. Startowałem z trzeciego toru, razem z topowymi zawodnikami – w tym Kaiem

Beckstradem, zwycięzcą amerykańskiego Ninja Warrior. Ruszyłem mocno, ale na siatce w górę zdarzył się incydent – zawodnik z mojej prawej strony wbiegł przede mną, a ja, próbując go dogonić, wpadłem nogą w dziurę i nie zapanowałem nad flow.

Dotknąłem konstrukcji, której nie wolno było chwycić – musiałem powtórzyć przeszkodę. Potem już tylko goniłem rywali, ale w tak mocnej stawce nie dało się odrobić strat. Skończyłem 4. w swoim półfinale, a łącznie 8. na świecie w kategorii Elite. Nie jestem w pełni zadowolony z tego wyniku, ale taki jest sport – czasem sekundy decydują o wszystkim. Byłem drugim Europejczykiem (za zawodnikiem z Danii), co potwierdziło, że wynik z Ir-

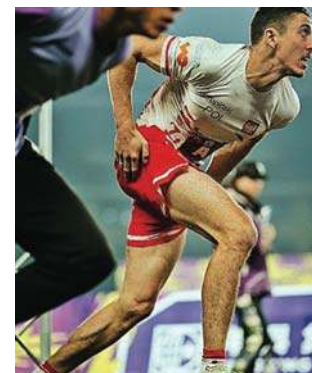

landii nie był przypadkiem.

Na 100 m rywalizacja była jeszcze bardziej dynamiczna – szybkie, czyste biegi, ale z bardzo wyrównanym poziomem. Mimo powtórzeń przeszkód udało mi się wygrać jeden z biegów eliminacyjnych, jednak do finałowej „szesnastki” zabrakło sekund. Polacy pokazali się jednak z kapitalnej strony: Filip Drzewiecki – dwa złote medale (400 m i 3 km w kat. U17), Katarzyna Jonaczyk – srebro na 400 m i złoto 100 m w Elite kobiet, Anna Garlacz – srebro na 100 m Elite kobiet.

Po zawodach postanowiłem zostać kilka dni, żeby poznać Chiny z bliska. Odwiedziłem Stadion Olimpijski „Ptasie Gniazdo”, Mur Chiński, Pałac Letni, Plac Tian'anmen i Świątynię Lamy, w której znajduje się 28-metrowy posąg Buddy. Mur Chiński robi niesamowite wrażenie – ciągnie się przez ponad 9 000 km, dawniej chronił Chiny przed najazdami plemion stepowych, dziś jest symbolem ich siły i historii.

Chińczycy żyją w kraju, który w ostatnich 30 latach dokonał niewiarygodnego skoku cywilizacyjnego. Po ulicach jeżdżą głównie auta elektryczne chińskich

marek, architektura przypomina miasta przyszłości, a system płatności Alipay zastąpił gotówkę i karty. Transport zorganizowany jest przez aplikację Didi, chiński odpowiednik Ubera.

Wciąż czuć tam system komunistyczny – częste kontrole, legitymowanie w metrze i atrakcjach turystycznych, ale też ogromny porządek i dbałość o dziedzictwo.

Największy szok kulturowy przeżyłem w Świątyni Lamy – miejscu, które zaskakująco łączyło elementy bliskie chrześcijaństwu z odmiennymi rytuałami – jak czczenie wojowników i smoków symbolizujących siłę i ochronę.

Nie lubię zostawiać spraw niedokończonych, więc wierzę, że jeszcze tam wrócę – silniejszy i z nowymi celami. Gotowy na rewanż. Chiny były dla mnie nie tylko sportową przygodą, ale też lekcją pokory, odwagi i otwartości. To był mój 40. odwiedzony kraj, dzięki czemu symbolicznie dogoniłem moją inspirację – Marco Polo, który również dotarł do Chin, na dwór cesarza. Dla mnie ta podróż była nie tylko startem w zawodach. To była droga przez kontynenty, kultury i własne granice.

MATEUSZ STRUPIŃSKI

DZIESIĘCIU WYSTARCZYŁO NA BARCZEWO

PIŁKA NOŻNA\\\ Stomil Olsztyn pokonał na wyjeździe 2:0 Pisy Barczewo, ale do prowadzącej w tabeli IV ligi Concordii Elbląg ma wciąż siedem punktów straty, bo elblążanie zgarnęli w weekend komplet punktów, pokonując u siebie 3:1 Mrągowie Mrągowo.

Pisa Barczewo
- **Stomil Olsztyn 0:2**

0:1 - Unno (41),
0:2 - Mosakowski (53 k)

Olsztynianie przez większość spotkania grali w dziesiątkę, po tym jak z boiska za czerwoną kartkę wyleciał napastnik Andriej Triuchan. Białorusin z polskim paszportem uderzył piłkarza Pisy i już w 5. minucie meczu udał się do szatni. Początkowo Pisa osiągnęła przewagę w meczu, ale nie potrafiła wykorzystać swoich sytuacji. Stomil przed przerwą wyszedł na prowadzenie po голу Japończyka Shōtō Unno. Po przerwie goście podwyższyli wynik meczu po голу z rzutu karnego, na listę strzelców wpisał się Jakub Mosakowski.

- To był typowy mecz walki
- powiedział po spotkaniu Piotr Wanda, trener Pisy.
- Niestety, było w nim bardzo mało gry w piłkę i muszę przyznać, że nie tego się spodziewałem. Kiedy przyjeżdża do nas Stomil – największy klub w naszym województwie – oczekiwałem, że oba zespoły będą chciały grać w piłkę.

Tymczasem na boisku, zwłaszcza w pierwszej połowie, dominowała walka, było mnóstwo przepychanek i dużo pretensji do sędziego. Zdecydowanie za mało było w tym futbolu. Jeśli chodzi o moją drużynę, jestem zadowolony może w 80 procentach. Uważam jednak, że bramek, które straciliśmy, można było uniknąć. Przy pierwszej sytuacji przydarzyła nam się prosta strata w środku pola. Druga bramka to rzut karny, który również wziął się

strzelecki przed własną publicznością. Jeśli za tydzień Mamry wygra-

Sądzę, że zrealizowaliśmy założenia taktyczne, które trenowaliśmy w tygodniu. Choć pozwoliliśmy przeciwnikowi na trochę, to potrafił on nas zaskoczyć, grając szybko na jeden kontakt. Gratuluję moim chłopakom realizacji taktyki i podejścia do meczu. Taką drużynę chciałbym widzieć na co dzień. **EM**

Pozostałe wyniki:

Mazur Etka

- **Granica Kętrzyn 3:1**

1:0 - Radzikowski (15), 2:0, 3:0
- Kisiel (19, 63), 3:1 - Czerniakowski (75)

Drwęca Nowe Miasto Lubawskie

- **Rominta Gołdap 3:2**

1:0 - Klimek (30), 1:1 - Swacha-Sock (31), 2:1 - Margalski (63), 3:1 - Świniarski (82), 3:2 - Kukliński (90)

GKS Stawiguda

- **Tęcza Biskupiec 0:5**

0:1 - Szypulski (34), 0:2 - Kolesnyk (49), 0:3 - Burzyński (57), 0:4 - Kolesnyk (77), 0:5 - Kartowicz (87)

DKS Dobrze Miasto

- **Olimpia II Elbląg 2:1**

1:0 - Stankiewicz (25), 1:1 - Osowski (65), 2:1 - Lubak (82)

PO 14 KOLEJKACH

1. Concordia	35	46:13
2. Mamry	28	43:19
3. Stomil	28	33:14
4. Polonia	27	31:16
5. Sokół	26	32:18
6. Start	22	40:31
7. Dobrze Miasto	22	27:26
8. Tęcza	21	30:12
9. Drwęca	20	18:41
10. Mazur	19	25:33
11. Granica	17	23:32
12. Rominta	15	21:28
13. Pisa	15	16:26
14. Mrągowie	11	25:31
15. Olimpia II	6	10:37
16. Stawiguda	4	16:59

z oddania piłki w centrum boiska. Nie zdążyliśmy odbudować ustawienia w obronie i niestety sporkurowaliśmy jedenastkę.

Concordia Elbląg
- **Mrągowie Mrągowo 3:1**
1:0 - Szenfeld (21),
1:1 - Makarski (30), **2:1**,
3:1 - Augusto (58, 76)

Concordia Elbląg na kolejną przed zakończeniem pierwszej rundy została mistrzem jesieni. Elblążanie 3:1 pokonali Mrągowie Mrągowo. Goście co prawda wyszli jako pierwsi na prowadzenie, ale gospodarze mają w szeregach jednego z najlepszych zawodników ligi. João Augusto strzelił w drugiej połowie dwa gole i komplet punktów został w Elblągu.

Mamry Giżycko
- **Start Nidzica 7:1**
1:0, 2:0 - Skonieczka (16, 32),
2:1 - Kruszyński (42), **3:1, 4:1** - Romanowski (45, 61), **5:1** - Matuć (69), **6:1** - Skonieczka (83), **7:1** - (sam.)

Na drugie miejsce w tabeli wskoczyły Mamry Giżycko, które ponownie urządziły sobie festiwal

ją w Elblągu z rezerwami Olimpii to zimę spędzą na pozycji wicelidera.

Polonia Lidzbark Warmiński
- **Sokół Ostróda 2:3**
0:1 - Wasiak (31), **1:1** - Usowicz (54), **1:2, 1:3** - Nowicki (58 k, 61 k), **2:3** - Kuzimski (71)

W najciekawszym meczu kolejki Sokół Ostróda wygrał na wyjeździe z Polonią Lidzbark Warmiński.

- Bardzo cieszę się ze zdobycia trzech punktów na tak ciężkim terenie – powiedział po meczu Marek Śnieżawski, trener Sokola. – Obie drużyny dały dobry pokaz naszej wojewódzkiej piłki. Wynik do końca pozostawał sprawą otwartą, nawet mimo naszej dwubramkowej przewagi.

Wiadomo, że gospodarze to drużyna dobra jakościowo, ale my też mamy swoje atuty i dzisiaj je pokazaliśmy. Walczyliśmy o każdą przestrzeń na boisku, stosując zarówno wysoki, jak i średni pressing.

AZS GÓRĄ W DERBACH PÓŁNOCY

SIATKÓWKA\\ Indykpol AZS Olsztyn pokonał 3:1 (21:25, 25:23, 25:21, 25:21) Energę Trefla Gdańsk w meczu 4. kolejki PlusLigi. To trzecia wygrana olsztynian w tym sezonie. W środę AZS zagra w Suwałkach, gdzie zmierzy się z tamtejszym Ślepskiem Małow.

Indykpol AZS Olsztyn
– **Energia Trefl Gdańsk 3:1**
(21:25, 25:23, 25:21, 25:21)

Indykpol AZS Olsztyn:

Jan Hadrava, Paweł Halaba, Moritz Karlitzek, Seweryn Lipiński, Jakub Majchrzak, Johannes Tille, Jakub Ciunajtis (libero) – Karol Borkowski, Paweł Cieślak, Łukasz Kozub, Szymon Patecki

Energia Trefl Gdańsk:

Tobias Christian Brand, Damian Kogut, Moustapha M'Baye, Alaksiej Nasewicz, Paweł Pietraszko, Joe Worsley, Voitto Koykka (libero) – Damian Schulz, Rafał Sobański, Przemysław Stępień

W czwartkowe popołudnie trener Daniel Pliński nie mógł skorzystać z Kuby Hawryluka oraz Arthura Szwarca. Czternastkę uzupełnili zatem Kacper Sienkiewicz i Szymon Patecki. Derby Północy przy wypełnionej po brzegi hali Urania rozpoczęli Tille, Karlitzek, Halaba, Lipiński, Majchrzak, Hadrava oraz Ciunajtis (libero).

Premierowa partia rozpoczęła się od gry punkt za punkt, ale gołym okiem widać było, że lepiej na parkiecie prezentują się gdańszczanie. Gospodarze mieli problemy ze skończeniem ataku w pierwszym uderzeniu, co bezlitośnie wykorzystywali

goście, którzy pierwszego seta wygrali 25:21.

Podrażnieni olsztynianie od początku drugiej partii ruszyli do ataku. Skuteczność odzyskali Karlitzek oraz środkowi Lipiński i Majchrzak. Efektem tego była wygrana gospodarzy 25:23, aczkolwiek w samej końcówce było trochę nerwów, bo Trefl, przegrywając 20:24, potrafił doprowadzić do stanu 23:24.

Trzeci set zaczął się od trzech asów Karlitzka.

Przewaga olsztynian została jednak szybko roztrwoniona, bo z 5:1 dla olsztynian zrobiło się 6:6. Przez dalszą część seta drużyny grały punkt za punkt, ale gdy Indykpol objął prowadzenie 15:13, to potem poszedł już jak po swoje, zwyciężając 25:21.

W czwartej partii ekipa ze stolicy Krainy Tysiąca Jezior kontynuowała skuteczną grę z poprzedniego seta. Na dobrą sprawę AZS był lepszy w każdym

elemencie siatkarskiego rzemiosła i pewnie wygrał 25:21, a całe spotkanie 3:1. Statuetkę MVP otrzymał Moritz Karlitzek.

– Na pewno ten początek nie był idealny. Musimy na to uważać, bo winnych meczach może to działać w drugą stronę – przeciwnik może wtedy poczuć, że ma nad nami przewagę

i szybko nas wpuścić do szatni. Cieszę się jednak, że po tym słabszym początku potrafiliśmy wrócić do gry. W trzecim secie bardzo dobrze rozpoczęliśmy i nie chcę powiedzieć, że całkowicie kontrolowaliśmy przebieg meczu, ale na pewno mieliśmy go pod względem kontrolą. W czwartym secie również dobrze weszliśmy w grę – zarówno początek, jak i środek seta wyglądały naprawdę solidnie. Końcówka była już trochę nerwowa, ale najważniejsze, że udało się zdobyć trzy punkty – powiedział po meczu Jan Hadrava.

Teraz olsztynian czeka wyjazd do Suwałk, gdzie zmierzą się z tamtejszym Ślepskiem Małow (12 listopada).

Do Uranii AZS wróci 18 listopada, by zmierzyć się z Aluronem CMC Wartą Zawiercie.

• Inne wyniki 4. kolejki:

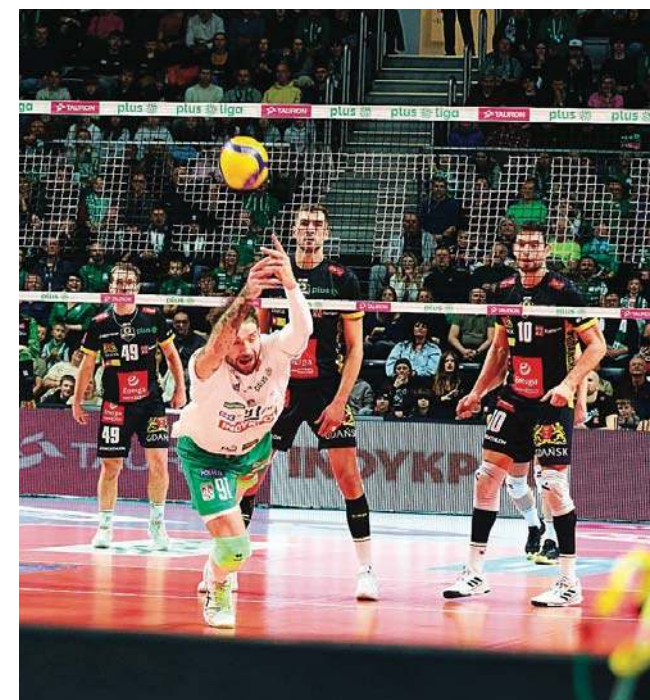
Projekt – Resovia 0:3 (22:25, 22:25, 24:26); ZAKSA – Jastrzębski 3:0 (25:16, 25:23, 27:25); Warta – Chetm 3:0 (25:21, 25:20, 25:22); LUK – Skra 1:3 (20:25, 24:26, 25:19, 26:28); Częstochowa – Ślepsk (niedziela, godz. 17.30); 2 grudnia: Barkom – Stilon.

TABELA

1. Warta**	12	12:4
2. Resovia	11	12:3
3. PGE	9	9:3
4. Skra	9	11:6
5. AZS Indykpol	9	11:7
6. Lublin	8	10:5
7. Trefl*	6	9:8
8. Jastrzębski	5	6:8
9. Zaksa	5	8:9
10. Barkom*	3	6:8
11. Chetm	2	3:11
12. Częstochowa*	1	2:9
13. Stilon	1	2:12
14. Ślepsk*	0	1:9

* Jeden mecz rozegrany mniej

** Jeden mecz rozegrany więcej

START ZREMISOWAŁ Z WŁOSZKAMI

PIŁKA RĘCZNA\\\\ To był sportowy thriller w europejskich wydaniu. Energa Start Elbląg stał nad przepaścią w meczu z Jomi Salerno, ale podopieczne Magdaleny Stanulewicz potrafiły odrobić straty i spotkanie zakończyło się remisem.

Energa Start Elbląg – Jomi Salerno 26:26 (12:16)

Start: Suliga, Ciągła, Pentek
– Pahrabitskaya 7, Kozłowska 5, Kuźmińska 4, Grabińska 3, Tarczyluk 3, Szczepanek 2, Wicik 1, Zych 1, Peplińska, Stefańska, Chwojnica, Masalova, Szczepaniak

Start w ostatniej akcji meczu z rywalkami z Włoch stanął przed szansą wywalczenia zwycięstwa. Najpierw na wagę zwycięstwa atakowały

przyjezdne, ale zgubiły piłkę w ofensywie. Na zegarze pozostała „jedna Wenta”, czy kilkanaście sekund, więc o przerwę poprosiła Magdalena Stanulewicz. Trenerka Startu ustaliła ze swoimi zawodniczkami zagranie, ale akcja nie przyniosła powodzenia. Rzut na bramkę rywalek oddała Paulina Kuźmińska, ale do rozgrywającej odważnie wyskoczyły rywalki i jej próba ostatecznie minęła cel, a mecz zakończył się remisem.

Ktoś mógłby powiedzieć, że to niepowodzenie i słaby wynik w perspektywie rewanżu na wyjeździe, ale Start w tym meczu był pod ścianą i niewiele brakowało, by jechać za tydzień do Włoch tylko i wyłącznie w celach krajoznawczych. Elblążanki znów ściągnęły na siebie kłopoty, apotem zaangażowaniem i walką o każdy fragment boiska potrafiły odwrócić losy spotkania. Licznie zgromadzeni w hali

elbląscy kibice, którzy dołożyli swoją cegiełkę, niosąc zespół gorącym dopingiem, mogli przeżyć de ja vu, bo, co jak co, ale takie emocje Start potrafi budować.

Przed rewanżowym meczem we Włoszech elblążanki czeka jeszcze ważne spotkanie ligowe. W środowy wieczór Start podejmie KPR Gminy Kobierzyce, drugiego reprezentanta Polski w Pucharze Europy.

LZS

DEKORGLASS ZATRZYMAŁ LIDERA

TENIS STOŁOWY\\\\ W Superlidze Dekorglass rozegrał dwa bardzo emocjonujące mecze - najpierw w Działdowie ograł 3:2 ówczesnego lidera z Zamościa, po czym w Bytomiu przegrał 2:3 z Polonią.

Dekorglass Działdowo - Akademia Zamojska Trefl Zamość 3:2

Kulczycki Samuel - Stecyszyn Jakub 3:1 (9:11, 11:9, 11:8, 11:4), Dyjas Jakub - Abbasi Amirreza 3:2 (7:11, 9:11, 11:8, 11:6, 6:5), Lewandowski Patryk - Brodd Viktor 1:3 (11:9, 10:12, 1:11, 6:11), Kulczycki - Abbasi 0:3 (6:11, 4:11, 8:11), Dyjas - Stecyszyn 3:1 (12:10, 11:8, 6:11, 11:6)

Ojcem zwycięstwa był Jakub Dyjas, który zdobył dwa punkty. Olbrzymie znaczenie dla końcowego wyniku miał jego pojedynek Abbasi, bowiem rywal wygrał dwa pierwsze sety. Gdyby był górą jeszcze w jednym,

wtedy cały pojedynek zakończyłby się wygraną gości 3:1. Dyjas zdołał jednak odwrócić losy tego pojedynku, apotem w decydującym starciu ograł Stecyszyna.

• Petralana Polonia Bytom - Dekorglass Działdowo 3:2

Jancarik Lubomir - Kulczycki 3:2 (8:11, 4:11, 11:7, 11:9, 6:0), Lakatos Tamas - Dyjas 1:3 (11:6, 5:11, 9:11, 7:11), Zatówka - Lewandowski 3:0 (11:7, 11:9, 11:8), Jancarik - Dyjas 0:3 (9:11, 4:11, 6:11), Lakatos - Kulczycki 3:1 (12:10, 8:11, 11:8, 11:4)

Znowu dwa punkty zdobył Dyjas, jednak tym razem żaden z jego kolegów

nie dołożył trzeciego oczka. A było bardzo blisko, bo w pierwszym meczu Kulczycki prowadził z Jancarikiem 2:1 w setach i 9:6 w czwartym. Tylko dwie piłki dzieliły go od zwycięstwa, tymczasem to Czech wygrał czwartego i piątego seta.

• **Inne wyniki, 8. kolejka:** Orlen Bogoria Grodzisk Maz. - Dojlidy Białystok 3:0, Balta AZS AWFIS Gdańsk - The PLUGiN ASTS Olimpia Grudziądz 3:2, Villa Verde Olesno - Bank Spółdzielczy Orlicz 1924 Suchedniów 2:3, KTS Gliwice - Polonia Bytom 0:3, TTcup.com Polonia Wąchock - Energa Manekin Toruń 2:3; **9. kolejka:** Akademia Zamojska - Bogoria 0:3, Dojlidy Białystok - AZS AWFIS 1:3,

Olimpia - Villa Verde Olesno 3:2, Suchedniów - Polonia Wąchock 3:2, Manekin - Gliwice 3:2.

PO 9 KOLEJKACH

1. Bogoria*	21	22:6
2. AZS AWFIS	18	22:15
3. Akademia	18	20:15
4. Suchedniów	17	21:15

5. Olimpia	17	23:18
6. Polonia B.	15	22:19
7. Villa Verde*	13	18:17
8. Dekorglass*	12	16:16
9. Polonia W.	8	14:23
10. Manekin	8	17:24

11. Dojlidy*	8	13:19
12. Gliwice	1	6:27

* jeden mecz zaległy

SPRINTEM

PIŁKA RĘCZNA\\\\ Pierwszoligowa Warmia Energa Olsztyn z Bydgoszczy przewiozła tylko dwa punkty. Olsztynianie wygrali z AZS-em UKW, ale dopiero po rzutach karnych. Spotkanie w regulaminowym czasie gry zakończyło się remisem 34:34.

KU AZS UKW Bydgoszcz - Warmia Energa Olsztyn 34:34, k. 6:7

Bramki dla Warmii Energa: Reichel 3, Safiejko 6, Drobik 4, Cemka 5, Sikorski 2, Łapiński 2, Baranau 3, Ostrówka 8, Derdzikowski 1

– Spodziewaliśmy się, że Bydgoszcz postawi nam trudne warunki – powiedział po meczu Mateusz Antolak, trener Warmii Energa. – Nie radziliśmy sobie zbyt dobrze z ich rozgrywkami. Główną przyczyną

takiego stanu rzeczy była nasza postawa w obronie. W ataku z dużą łatwością zdobywaliśmy bramki. W pewnym momencie rywale odskoczyli nam, ale udało się wrócić do meczu, zremisować i sięgnąć po pierwsze w tym sezonie zwycięstwo po rzutach karnych.

Pozostałe wyniki:
Aqua-Instal Jeziorak Itawa - SPR Wybrzeże Gdańsk 35:31

Bramki dla Jezioraka:
J. Dembowski 1, Jaworski 3, Semik 1, Nastaj 1, Guziewicz 11, Konkel 3, Cichocki 2, Sonnenfeld 6, H. Raczkowski 5, I. Raczkowski 2

Sparta Oborniki - Sambor Tczew 40:30

KPR Żukowo - MKS Grudziądz 39:30

JUŻ OTWARTE!

DOM POGRZEBOWY OLSZTYN-DYWITY

USŁUGI POGRZEBOWE • pogrzeby urnowe od 4800 zł

OFERUJEMY:

- * kremację w naszym krematorium
- * salę pożegnań z możliwością organizacji mszy pogrzebowej
- * nowoczesną chłodnię
- * trumny, urny
- * limuzynę pogrzebową marki Mercedes

Dom Pogrzebowy i Krematorium Drejka, Olsztyn, ul. Wadąska 50, tel. 48 731 108 108, e-mail: dompogrzebowy.olsztyn@gmail.com

31225otbr-d-6

NIERUCHOMOŚCI

USŁUGI

sprzedam

transport

WWW.DOMKIHOLENDER-SKIE.EU, 503-103-703

POMOC DROGOWA 4t, 506-634-354

Pogrążeni w głębokim smutku zawiadamiamy,
że 6 listopada 2025 r. odszedł od nas
nasz najukochańszy Tata, Dziadek i Brat

ś. † p.

Jerzy Gosiewski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
10 listopada 2025 r. o godz. 10.00
modlitwą różańcową w kościele pw. Świętych
Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Dywitach.
Msza święta zostanie odprawiona o godz. 10.30,
a po niej nastąpi wyprowadzenie
na cmentarz parafialny w Dywitach.

Rodzina

130025opb1-a-M

Wyrazy głębokiego współczucia
Panu

Tomaszowi Gosiewskiemu

z powodu śmierci

Taty

składają Pracownicy Urzędu Dozoru Technicznego
w Olsztynie

129525opb1-a-M

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość
o śmierci naszego kolegi

Henryka Murawskiego

Najszczerze wyrazy współczucia

Rodzinie Zmarłego

składają koleżanki i koledzy z ELF TAXI

130125opb1-a-M

Z ogromnym żalem i smutkiem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego kolegi
i długoletniego pracownika

ś. † p.

Mariana Golona

Rodzinie i bliskim

wyrazy szczerzego współczucia i słowa otuchy
w trudnych chwilach

składają

Zarząd i pracownicy firmy Mazurskie Miody

129825opb1-a-M

ZWYCIĘSTWO, PRZEGRANA I REMIS

PIŁKA NOŻNA\\ Olimpia Elbląg pokonała na wyjeździe 2:0 Znicz Białą Piską, a GKS Wikielec zremisował na własnym boisku 1:1 z Żąbkowia Żąbki w meczach 16. kolejki III ligi. Tym samym zespoły z naszego województwa zanotowały zwycięstwo, remis i porażkę.

Znicz Biała Piska
– Olimpia Elbląg 0:2 (0:2)

0:1, 0:2 – Kordykiewicz (9, 38)

Oskar Kordykiewicz staje się prawdziwym asem kier w talii trenera Damiana Hebda. Napastnik Olimpii w meczu 16. kolejki zdobył dwa gole i poprowadził kolegów do wygranej 2:0 ze Zniczem Białą Piską, a w tym sezonie ma na koncie już dziesięć trafień.

Olimpia pojechała do Białej Piskiej na boisko najsłabszego w lidze Znicza Biała Piska po drugie wyjazdowe zwycięstwo w sezonie i cel zrealizowała. Goście w pierwszych minutach oddali piłkę miejscowym, ustawiając się na swojej połowie boiska, ale pierwszy ofensywny wypad pod bramkę rywali zakończyli trafieniem. Wprost na głowę Oskara Kordykiewicza z prawej strony boiska zacentrował Kacper Kondracki i „Związkowi” mogli świętować udane otwarcie meczu.

– Taki był plan, żeby szybko ułożyć sobie spotkanie – mówi Damian Hebda, trener Olimpii. – Mieliliśmy mecz pod kontrolą i szkoda, że nie udało się go zamknąć trzecią bramką, bo okazje na pewno były. Cieszy fakt, że zagraliśmy na zero z tyłu, bo dawno tego nie było w Olimpii. To na pewno duży plus za dla chłopaków. Bardzo nam zależało żeby podtrzymać passę, bo ostatnio wygraliśmy u siebie z Wisłą II Płock.

Mamy zaraz dwa mecze u siebie i będziemy chcieli to pielęgnować, żeby iść w tym kierunku, w którym Olimpia chce zmierzać.

Eblążanie po objęciu prowadzenia starali się szybko pójść za ciosem, ale na wysokości zadania stawał Dominik Kąko-

Oskar Kordykiewicz w meczu ze Zniczem dwukrotnie pokonał Dominika Kąkolewskiego i ma na koncie już 10 goli w tym sezonie

lewski. Bramkarz Znicza odbił na rzuty różne mocne strzały Kordykiewicza i Macieja Kołoczka. Goście dopięli swego w 38. minucie, gdy Dmytro Semeniv wyluskał piłkę przed polem karnym Arkadiuszowi Mroczkowskiemu i zagrał do Kordykiewicza. Napastnik Olimpii w takiej sytuacji zdecydował się na efektowną finalizację, podcinając piłkę nad wychodzącym z bramki rywalem.

Przemysław Łapiński, trener Znicza, musiał reagować i w przerwie dokonał aż czterech zmian. Chwilę po wznowieniu gry to Olimpia wypracowała kolejną okazję bramkową, ale tym razem „Ozzy” zmarnował szansę na skompletowanie hat tricka. Gospodarzom udało się przenieść grę do środkowej części boiska, ale nie potrafili zagrozić bramce rywali. W 77. minucie goście powinni ostatecznie rozstrzygnąć mecz na swoją korzyść,

ale znów na posterunku był Kąkolewski, odbijając mocne uderzenie Kondrackiego. W końcówce dwa celne strzały na bramkę rywali oddał Kodai Washino, ale ofensywny dorobek Znicza w meczu z Olimpią i tak trzeba uznać za niezwykle skromny.

– W meczu z Olimpią było widać to, co jest od naszą bolączką początku sezonu. Mamy bardzo duże problemy, gdy piłka znajdzie się w naszym polu karnym

– podsumował Przemysław Łapiński, trener Znicza. – Zbyt łatwo straciliśmy pierwszą bramkę, potem przytrafił nam się błąd indywidualny i znaleźliśmy się w bardzo trudnej sytuacji. Próbowaliśmy odrobić straty, szukać sposobu na dobrze zorganizowany zespół z Elbląga i potrafiliśmy zamknąć ich w ataku pozycyjnym, ale nie udało się zdobyć choćby gola kontaktowego, żeby dać sobie szansę. Pracujemy dalej i będziemy szukać sposo-

bu na to, żeby ta drużyna w końcowym efekcie była zespołem bardziej z drugiej połowy niż z pierwszej.

Olimpia po zmianie trenera zdobyła 10 punktów w pięciu meczach, a Kordykiewicz zdobył aż sześć goli, wpisując się na listę strzelców w czterech występach. To świetny bilans, który będzie można jeszcze poprawić w najbliższych meczach na swoim boisku. W sobotę wsamopółniedzielnie elblążanie podejmą Lechię Tomaszów Mazowiecki. Znicz będzie miał za to ligową pauzę. Mecz 17. kolejki z Legią II Warszawa zostanie rozegrany dopiero 26 listopada. Spotkanie zostało przełożone z powodu powołania zawodników rezerw „Wojskowych” do kadr narodowych. **LSZ**

GKS Wikielec
– Żąbkovia Żąbki 1:1 (0:0)

0:1 – Augustyniak (54),
1:1 – Tatarenko (90+4)

Żąbkovia Żąbki to rewelacja sezonu. Drużyna, która do III ligi awansowała wygrywając baraże, jest na dobrej drodze, żeby znaleźć się w barażach o awans do II ligi. Goście na prowadzenie wyszli w drugiej połowie po trafieniu Mateusza Augustyniaka. Gospodarze wyrównali dopiero w czwartej minucie doliczonego czasu, a gola na wagę jednego punktu dla GKS-u strzelił Taras Tatarenko.

– Wiedzieliśmy, że mierzymy się z rywalem bardzo mocnym w ofensywie i ataku pozycyjnym, który strzela dużo bramek – powiedział po meczu Mateusz Sobieraj, trener GKS-u.

– Chcieliśmy przede wszystkim zamknąć środek boiska i nie dopuszczać do sytuacji w naszym polu karnym. W pierwszej po-

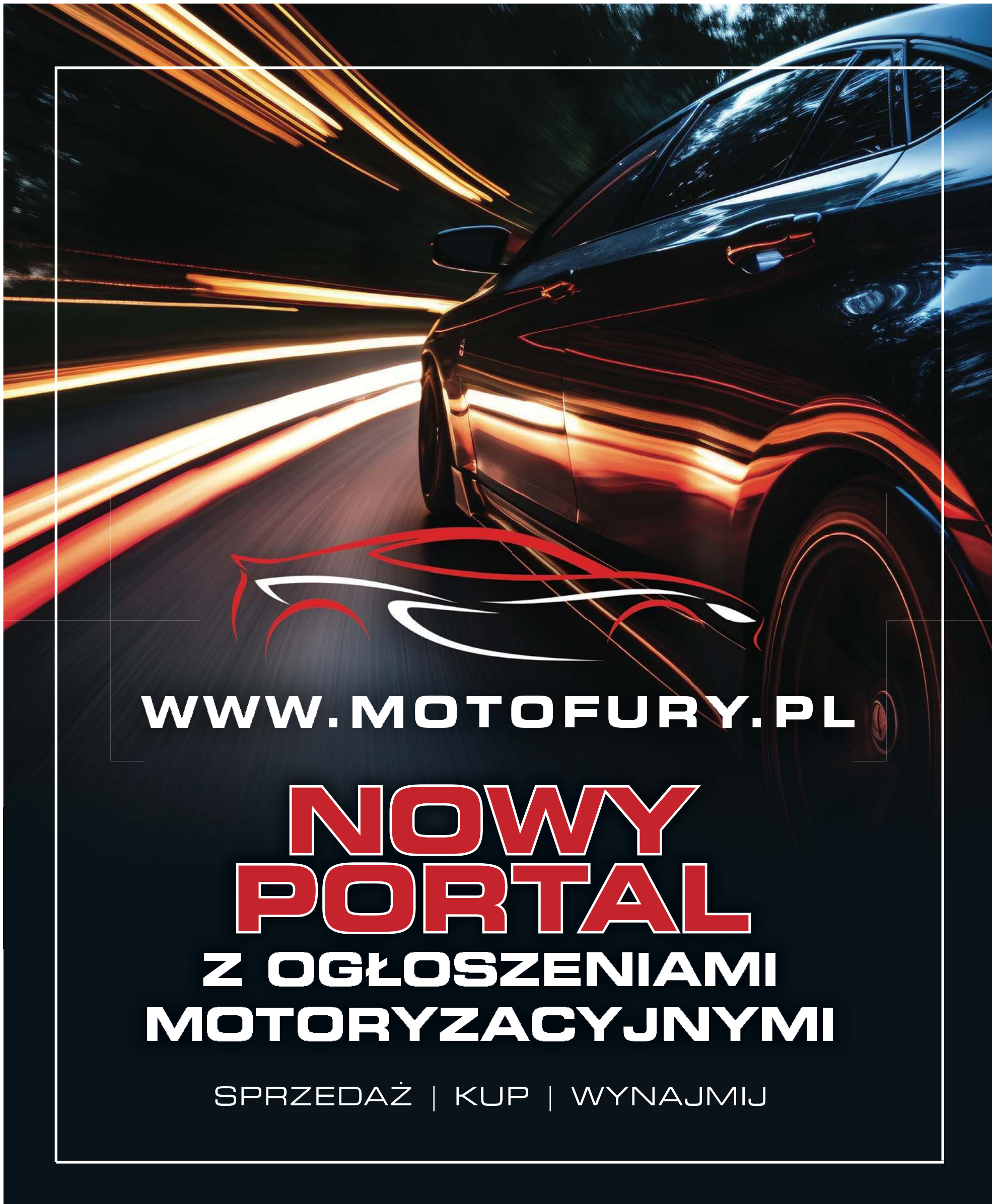
łowie nasza gra w obronie wyglądała nieźle, ale brakowało nam stabilności i pewności siebie po odbiorze piłki. Popelnialiśmy zbyt wiele błędów, przez co traciliśmy siły. Szkoda straconej bramki, która padła po błędzie, gdy nasz bramkarz źle oszacował wyjście. Kluczowa była jednak bardzo dobra reakcja zespołu. Ruszyliśmy do ataku i było widać chęć odrobienia strat u każdego zawodnika – stwierdził trener, po czym dodał: „Dużo dały nam też bardzo dobre zmiany, które napędziły nasze akcje w końcówce. Cieszy fakt, że byliśmy groźni po stałych fragmentach gry – to element, który musieliśmy poprawić po poprzednich meczach, i w końcu strzeliliśmy gola po rzucie wolnym. Graliśmy o trzy punkty, ale zdobyliśmy jeden. Z perspektywy przebiegu meczu, ten punkt oraz reakcja drużyny po straconym голу są budujące”. **EM**

Pozostałe wyniki 16. kolejki:

Lechia Tomaszów Mazowiecki – Mławianka Mława 1:3, Jagiellonia II Białystok – GKS Bełchatów 1:0, ŁKS Łomża – KS CK Troszyn 2:3, Broń Radom – KS Wasilków 2:1, Wigry Suwałki – Warta Sieradz 1:2, Wisła II Płock – Świt Nowy Dwór Mazowiecki 1:1, Widzew II Łódź – Legia II Warszawa 0:5.

PO 16. KOLEJKACH

1. Legia II	38	46:19
2. Warta	37	29:13
3. Żąbkovia	35	51:26
4. Łomża	33	37:16
5. Wigry	27	29:22
6. Broń	26	25:27
7. Wisła II	24	26:24
8. Świt	24	26:28
9. Olimpia	21	26:28
10. Widzew II	21	30:37
11. Troszyn	19	35:30
12. Lechia	18	26:25
13. Jagiellonia II	17	17:25
14. Bełchatów	16	25:39
15. Wikielec	14	15:24
16. Mławianka	14	26:34
17. Wasilków	13	16:36
18. Znicz	5	12:44

WWW.MOTOFURY.PL

**NOWY
PORTAL
Z OGŁOSZENIAMI
MOTORYZACYJNYMI**

SPRZEDAŻ | KUP | WYNAJMIJ

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

	5	4		2	8			
9		1						8
8	2		6		5			
	8	2					4	
4		6		3				1
1		3			6			7
		5			4			
					7	1	8	5
6			5		1			

935

		9			1			
						2	1	
6			7	8				
9				5				
			3	2			5	
					4	6		8
3			2	1	8			7
		5				1		2
1		7	6	3		8	9	

936

		8	1		2	5	9	
				9		1		8
	1	9		8	4			7
2								
1						3	7	9
	4			1	8			2
	7	2	3			4	1	
	3				6	7	2	
6				7				3

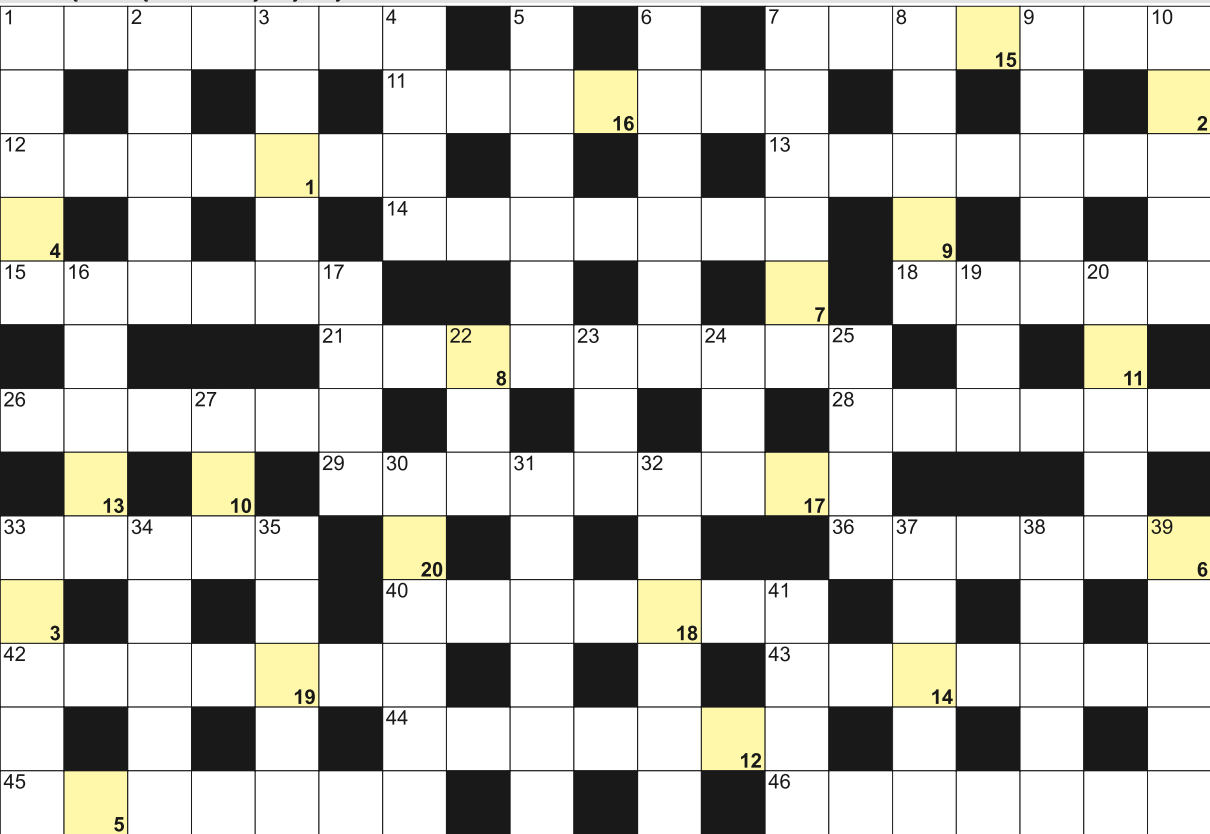
937

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

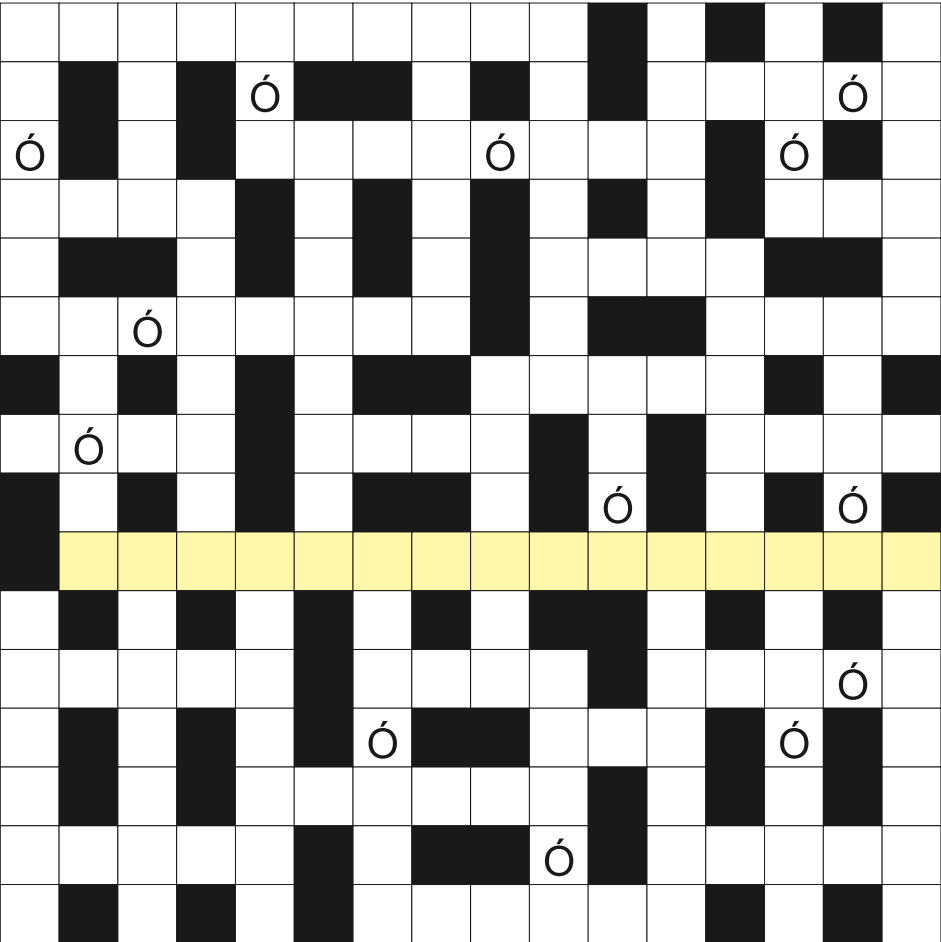
Litery z pól ponumerowanych od 1 do 20 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

POZIOMO: 1) budowla z mieszkaniami; 7) drzewa posadzone w szeregu; 11) inaczej gargulec; 12) wiśnia wonna; 13) program w radio; 14) baśniowy skrzat; 15) ciasto zwinięte w rulon; 18) główny posiłek dnia; 21) odszkodowania wojenne; 26) ręce inaczej; 28) Tesla, sławny inżynier; 29) rodzinne miasto Joe Cockera; 33) rzeka w Makowie Podhalańskim; 36) Hemingway, sławny pisarz; 40) mieszanina nitrująca króce; 42) stolica Dolnej Saksonii; 43) wynik odejmowania; 44) największa wyspa archipelagu Tanimbar; 45) "Błaszany ...", powieść Güntera Grassa; 46) sentencja, aforyzm. **PIONOWO:** 1) Tony, były premier Wielkiej Brytanii; 2) drobny szczegół; 3) rabunkowy lub śmiechu; 4) legendarny założyciel Krakowa; 5) najwyższa w zoo; 6) rozwiłtka inaczej; 7) jadłowity to cicut; 8) chybiony strzał; 9) śliwka chińska inaczej; 10) Dahl, brytyjski pisarz; 16) niewielka chmura; 17) grecki bóg wojny; 19) trzmiel potocznie; 20) książka z mapami; 22) Edgar Allan, poeta 23) brytyjskie wojska lotnicze; 24) Guevara, rewolucjonista z Kuby; 25) autor "Niekończącej się historii"; 27) jedna z faz Księżyca; 30) Sienkiewicz, autor "Latarnika"; 31) córka Mahometa; 32) najwyższy szczyt Gór Inowieckich; 33) z niego kotlety; 34) najjaśniejsza w gwiazdozbiore Zająca; 35) wydzielona część morza; 37) wafelek do lodów; 38) Dickinson, amerykańska poetka; 39) dawna korona papieska; 41) Chaczaturian, słynny kompozytor.

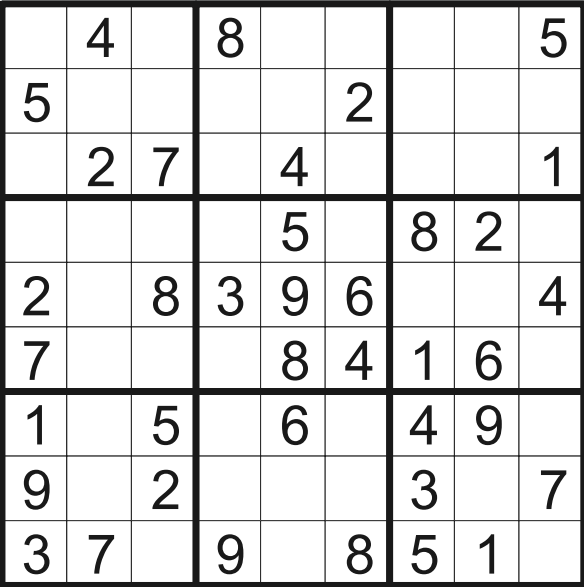
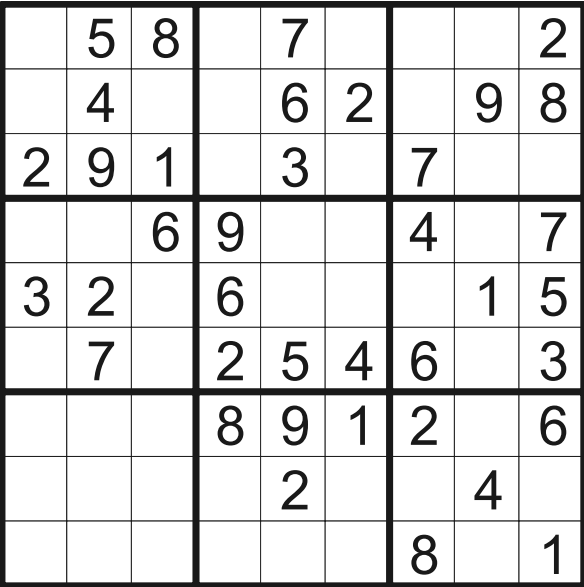
BAŚKA z HASŁEM

Hasło z kolorowych pól, czytane poziomo, utwórz rozwiązanie:

Na diagramie ujawniliśmy samogłoski "Ó". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z kolorowych pól czytanych poziomo.

orzeźwiający lub owocowy do picia; tanić wiedeński; Roald, napisał "Wielkomiluda"; czynny wulkan na Sycylii; Bobrowska, Miss Polonia 1957; urządzenie do kręcenia włosów; już nie męzatka; ruch wokół własnej osi; Shepard, dowódca Apollo 14; szachowany w szachach; rzeka w amerykańskim Reno; piwny na rynku; bajkowa Śnieżka od siedmiu krasnoludków; najjaśniejsza w gwiazdozbiore Feniksa; Rysy lub Kilimandżaro; Kristjan, były prezydent Islandii; "... żołnierz" Andersena; starożytna Kerkira dzisiaj; stary, gęsty las iglasty; miękki do szkicowania; jest nim obornik; inaczej foch; zespół grający z Markiem Grechutą; pochyłe zbocze wykopu; stolica Wenezeli; krótki utwór prozą; miasto pod Wezuwuszem; inaczej inkrustowanie, dekorowanie; i chlebowy, i siarkowy; "Szyfrowe ..." u Żeromskiego; popularna pasta do zębów; hiszpańska drzemka po obiedzie; generalna przed premierą sztuki; keton metylowy inaczej; dno beczki; biblijna ofiara brata; rzeka w Grenoble; najjaśniejsza w gwiazdozbiore Skorpiona; pocztowy w adresie; krótsza droga; napój z chmielu; szlachetna ikra; asymina trójkłapowa inaczej.

WYKREŚL 26 roślin leczniczych. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: rumianek, mniszek, lipa, babka, aronia, bylica, rzepa, aloes, arnika, cebula, chrzan, estragon, imbir, jasnota, hyzop, kminek, kolendra, melisa, oczar, rdest, skrzyp, wrotycz, wawrzyn, morwa, ruta, senes.

7 - 13 listopada 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Poniedziałek

23:55
TVP 2**Parasite**

Dramat, Korea Południowa, 2019

Czworo biedaków bez przyszłości wpada na pomysł jak zdobyć duże pieniądze. Ich sposób na sukces to przekręt doskonały. Są pewni siebie i wierzą, że w końcu ziszczą się marzenia. Najmłodszy bohaterów filmu dostaje posadę korepetytora zamożnej dziewczyny. Szybko dostrzega w tym wielką szansę dla swoich bliskich. Od razu wprowadza do bogatego domu siostrę, która umiejętnie udaje absolwentkę prestiżowej uczelni. A dziewczyna też nie próżnuje i już obmyśla, jak sprytnie załatwić bezrobotnemu ojcu pracę szofera u gospodarzy. Z pozoru niewinna intryga zamienia się w przerażającą historię.

Piątek

14:25
TVP KULTURA**Skrzypek na dachu**

Musical, USA, 1971

Obsypany nagrodami musical zrealizowany na podstawie opowiadań Sholema Alejchema. Bohaterem tej pełnej efektownej muzyki i choreografii opowieści rozgrywającej się w ukraińskiej wiosce Anatewa na przełomie XIX i XX wieku, jest Tewje Mleczarz, dumny ojciec żydowskiej rodziny, rozpaczliwie walczący o zachowanie tradycyjnych wartości w szybko zmieniającym się świecie.

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 16:15

Sobota

13:45
POLSAT**Sami Swoi**

Komedial, Polska, 1967

Pierwsza część komediowej sagi dwóch zwaśnionych rodach zaburzańskich chłopów: Pawlaków i Kargulów, przesiedlonych po wojnie z kresów wschodnich na Ziemię Odzyskane. Pawlakowie, szukając nowego siedliska na obcej ziemi, ku swojemu wielkiemu zdziwieniu zauważają tu Kargulów, a dokładnie najpierw ich krowę, i natychmiast postanawiają zająć sąsiednie gospodarstwo, bo po co szukać nowych... wrogów. I w ten sposób zadawiony spór o między przenoszą po wojnie na nowe miejsce, bo chociaż uważają siebie za odwiecznych wrogów, tak naprawdę nie potrafią bez siebie żyć.

Niedziela

01:15
POLSAT**Patch Adams**

Biograficzny, komedia, dramat, USA, 1998

Oparta na faktach, historia niezwykłego lekarza, który wierzył w uzdrawiającą moc śmiechu - ze znakomitą kreacją nagrodzonego Oscarem, nieodżałowanego Robina Williamsa. Hunter „Patch” Adams (Robin Williams) w 1969 roku, po próbie samobójczej trafił do szpitala psychiatrycznego. Przekonuje się tam, jak wiele może uczynić śmiech i dzielenie się radością. Po wyjściu ze szpitala decyduje się (w latach 70-tych) podjąć studia medyczne, aby zostać lekarzem i wykorzystać swoje osobiste doświadczenia jako pacjenta w pracy zawodowej. Niebawem pełen ciepła i empatii psychiatra zyskuje wdzięczne grono pacjentów.

Wtorek

20:00
TVP KULTURA**Ni z tego ni z owego**

Teatr Telewizji, 2020

Dramat o młodym Józefie Piłsudskim i o Romanie Dmowskim, o relacjach między nimi. Bohaterami sztuki są nie tylko Piłsudski i Dmowski, ale przede wszystkim kobiety, pierwsza i druga żona Piłsudskiego: Maria Juszkiewicz i Aleksandra Szczerbińska. Utwór rozpisany na dziesięć scen prezentuje dwie różne koncepcje odzyskania Niepodległości, wyrosłe z innych światła poglądów obu bohaterów, kochających w dodatku tę samą kobietę. Dramat rozgrywa się w ciągu dwudziestu lat. Maria wybrała w końcu Józefa i została jego żoną.

Środa

23:15
TVN**Nie lubię poniedziałku**

Komedial, Polska, 1971

Włoski przemysłowiec Francesco Romanelli przyjeżdża do stolicy Polski w sprawach handlowych, lecz dyrektor centrali, który miał go podejmować, tkwi uwieczony w win dze. Gościa uroczyste witają Polacy oczekujący kogoś zupełnie innego. Już na lotnisku wsiada do nieśmiało taksówki i zostaje sam w centrum obcego miasta. Ostatecznie trafia do biura matrymonialnego, borykające się z problemem manka, gdzie jest powitany jak wyławca oraz ulega czarowi pięknej sprzedawczynie kosmetyków, którą odurzający zapach perfum wprawia w stan pobudzenia erotycznego.

INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 15:40

Czwartek

03:55
TVP KULTURA**Dekalog I**

Dramat, psychologiczny, Polska, 1988

Pierwsza część cyklu odpowiada pierwszemu z dziesięciu przykazań - „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną”. „Dekalog I” opowiada historię pewnego naukowca. Jego tragedia wzięła początek z tego, że zbyt zaufał komputerowi, możliwościom współczesnej nauki. Z wielką precyzją, z zachowaniem ogromnego marginesu bezpieczeństwa wyliczył wytrzymałość lodu na zamrożonym, osiedlowym jeziorze, gdzie jego ukochany syn chciał wypróbować nowe łyżwy. Niestety, spłot przypadków i nieszczęśliwych okoliczności doprowadził do tragedii.

INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 14:25

PIĄTEK • 7 listopada

TVP 1

05:25 Wichrowe wzgórze - serial
06:10 Akacja 38 - serial, 2017
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - mag.
08:00 Serwis Info
08:05 Pogoda Info
08:20 Okrasa famie przepisy - magazyn kulinarny
09:00 Ranczo - serial obycz., 2006
10:00 Komisarz Alex - serial krym.
11:00 Ojciec Mateusz - serial
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:40 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedyńce - Świat snu - dok., Niemcy, 2024
14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial, Turcja

TVP 2

04:40 Na dobre i na złe - serial
05:35 M jak miłość - serial, 2022
06:25 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie
11:50 I edzenie ma znaczenie
12:25 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Polska
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.

17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jak to melodia? - teleturniej muzyczny
18:10 Klan - telenowela TVP
18:45 Akacja 38 - serial, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Zazwracam - serial, 2025
21:10 Komisarz Alex - serial krym.
22:10 Porady na zdrady - kom., Polska, 2017
24:00 Drelch - serial, 2025
00:55 Wykrywać kłamstw - magazyn
01:20 Regulamin zabijania - dram., USA, Wlk. Bryt., 2000
03:35 Sekielski wieczorową porą - talk-show

19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
19:55 Domowe patenty - felieton
20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:45 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
22:45 To jest grane - magazyn muzyczny
23:20 James Bond - Szpieg, który mnie kochał - sensacyjny, Wlk. Bryt., 1977
01:35 Wykapy ojciec - kom., USA, 2013
03:30 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2016
04:20 Rodzinka.pl - serial komediowy

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - 28-letnia Marcelina i jej 7-letni syn Jaś zostają eksmitowani z mieszkania przez Mariana i jego ochroniarza. Kobieta prosi o jeszcze miesiąc na spłatę zadłużenia, ale mężczyzna ma już nowych chętnych na mieszkanie...
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:55 The Floor - teleturniej
14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
17:55 Detektywi - program kryminalny

19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Assassin's Creed - przygod., USA, Franc., Wlk. Bryt., Hong Kong, Tajwan, Hiszp., Kan., 2016
22:30 Anihilacja - film, USA, Wlk. Bryt., 2018
00:45 Kuba Wojewódzki - talk-show
02:05 Skazana - serial, Polska
03:10 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:25 Nauka jazdy - reality show
04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy Dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny-rozrywkowy
11:30 Gliniarze - Patrol udaremnia napad na kobietę. Podczas interwencji jej torby wypada duża ilość gotówki. Niespodziewanie okazuje się, że kobietę napadł jej mąż.
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - program muzyczno-rozrywkowy
22:00 Wojna o jutro - sens., SF, USA, 2021. Jedyną nadzieją na przetrwanie naszej cywilizacji jest to, że żołnierze i cywile zostaną przetransportowani do przyszłości i przyłączą się do walki z obcymi...
01:00 Chrzest ogniem - obycz., USA, 2019
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:55 Tamte lata, tamte dni - Krzesimir Dębski - mag.
07:35 Najdalsze zakątki dawnej Polski - dok., Polska, 2016
08:20 Wstęp wolny
08:45 Jak to się mówi, czyli Cathy Wilkes - magazyn obyczajowy
09:00 Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020
10:10 Informacje kulturalne
10:25 Mysterium tremendum
10:45 Symfonia powstańcza Paderewskiego - koncert
12:00 Portrety - Mów mi Kate - dok., Wlk. Bryt., 2023
13:45 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag.
14:25 Skrzypek na dachu - musical, USA, 1971
17:35 Benefis Wojciecha Kilara - 2002
18:40 Kolekcja - Zofia Artymowska - felieton
19:00 Legendy opery - Montserrat Caballe - dok., Wlk. Bryt., 2018

20:00 Wieczór kinomana - Wstęp do filmu - Biała Odwaga
20:05 Wieczór kinomana - Biała odwaga - dram., Polska, 2024
22:10 Tygodnik Kulturalny
23:05 Czwartkowy klub filmowy - Wstęp do filmu - Słodzak
23:15 Czwartkowy klub filmowy - Słodzak - fab., USA, 2019
01:00 Noc krótkich filmów - Portrety • Fair play • Sztandar
01:40 Kino nocne - Piorun i Lekka Stopa - fab., USA, 1974
03:50 Porozmawiajmy szczerze
04:30 Łódź kultury

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Nash prowadzi śledztwo w sprawie zniknięcia Inspektora Harvey'a Leeka, który zmierział na spotkanie z rosyjskim gangiem.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Kontrowersyjny porwau Huberta. Okazuje się, że Ronny Dubiński nie jest tym, za kogo się podaje.
09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym.
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
11:55 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Bliźniak - akcja, USA, 2019. Henry Brogan to elitarny zabójca na emeryturze. Niespodziewanie zostaje zaatakowany przez tajemniczego młodego mężczyznę, który okazuje się jego klonem. Henry zamierza dowiedzieć się, dlaczego...
22:10 Kickboxer: Zemsta - akcja, USA, 2016
00:00 Snajper: Duch wojownika - akcja, USA, 2016
02:00 Menu na miarę - program kulinarny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:25 Szkoła - Arleta Witowska z licealnej 3b chce zostać nauczycielką. Siostra dziewczyny nie może pogodzić się z tym, że nie będą razem studiowały marketingu i zarządzania.
08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny
12:55 Detektywi - program kryminalny. Kardiolog chirurg dziecięcy, Tobiasz Wojdys twierdzi, że ktoś celowo uszkodził jego samochód, by go zabić. Podejrzanie pada na ojca dziecka, które zmarło podczas operacji...
14:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska. Ratownicy z dr. Wojtkiem Fidorem przyjeżdżają do 14-latką potrąconego przez samochód. Jego stan pogarsza się w karetce.

15:55 Sąd rodzinny - program sądowy
16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny
17:55 Zagadki losu - program obycz.
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Narodziny gwiazdy - obycz., USA, 2018. Gwiazda muzyki country Jackson Maine poznaje talentowaną piosenkarkę Ally i postanawia pomóc jej w karierze.
22:55 Ślub od pierwszego wejrzenia - reality show
23:50 Szeregowiec Ryan - film wojenny, USA, 1999
03:25 Usterka - poradnik
04:05 SOS Ekipy w akcji - program policyjny

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Ktoś tu kłamie?
16:55 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradok.
20:00 Gwiazdy Kabaretu - program rozrywkowy
22:05 Warcraft: Początek - sens., Chiny, USA, Kan., Jap., 2016
00:35 STOP Drogówka - serial policyjny
01:35 Love Island. Wyspa miłości - reality show
02:40 Interwencja - magazyn reporterów
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień
09:45 Jestem Mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Był człowiek posłany
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Anioł Pański
12:03 Inf. dnia
12:20 Głos serca
13:05 Odwaga wiary
13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Natura Obiektywnie
16:40 Katolicy a tożsamość Europy
17:30 Łączy Nas Historia
17:55 Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Z Ewangelią w Krainie Rajskiego Ptaka
23:10 Prze gląd Tyg., Niedziela"

SOBOTA • 8 listopada	
TVP 1	TVP 2
04:55 Skutki noszenia kapelusza w maju – obycz., Polska, 1995	05:10 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia – serial obyczajowy, Polska, 2025
06:20 Balans bieli – magazyn	06:25 Dla niesłyszących – M jak miłość – serial obyczajowy, Polska, 2025
07:00 Transmisja Mszy Świętej	07:30 Pytanie na śniadanie – magazyn poranny
07:40 Rok w ogrodzie	11:20 Domowe patenty – felieton
08:05 Rok w ogrodzie Extra – magazyn	11:30 Górna półka smaku – cykl kulinarno-detektywistyczny
08:20 Pełnosprawni – magazyn dla niepełnosprawnych	12:10 Postaw na milion – teleturniej
08:55 Ranczo – serial obycz., 2006	13:05 Młodość i nadzieja – serial obycz., Turcja, 2022
10:00 Komisarz Alex – serial krym.	14:00 Familiada – teleturniej
11:00 Ojciec Mateusz – serial kryminalny	14:35 Koło fortuny – teleturniej
12:00 Gwiazdy w południe – Ostatnia walka Apacza – western, USA, 1954	15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 – widowisko muzyczne
13:40 Na granicy wymarcia – Zaginiony smok – dok., Austria, 2024	16:20 Na dobre i na złe – serial
14:25 Okrasa familie przepisy – magazyn kulinarny	17:20 Młodość i nadzieja – serial obycz., Turcja, 2022
15:00 Rolnik szuka żony – reality show	
	
16:05 Dziedzictwo – serial, Turcja	18:15 Va Banque – teleturniej
17:00 Teleexpress	18:50 Słowo na niedzielę
17:20 Pogoda	19:00 Informacje kulturalne
17:35 Ojciec Mateusz – serial krym.	19:25 Rodzinka.pl – serial kom.
18:40 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	20:30 The Voice of Poland – Live
19:30 Program inform.	23:35 Cztery wesela i pogrzeb – komedia romantyczna, Wlk. Bryt., 1994. Charles łatwo nawiązuje kontakty z kobietami, ale nie chce się angażować „na poważnie”.
19:55 Pytanie dnia	01:45 Ostateczne poświęcenie – dramat woj., USA, 2019. William H. Pittsenbarger wykażał się niezwykłą odwagą, ratując w czasie wojny w Wietnamie życie innym. Zbierając informacje o tych wydarzeniach Scott Huffman odkrywa spisek na wysokim szczeblu.
20:05 Sport	
20:10 Pogoda	
20:25 Profilerka Jastrzę – serial, 2025	
21:25 Hit na sobotę – 1917 – dramat wojenny, USA, 2019	
23:35 Kill Bill – akcja, USA, 2003	
01:30 Sprawdzamy – magazyn	
01:55 Godzina prawdy – fab., USA, 2020	
03:55 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	

TVN

05:40

Uwaga! – program interwencyjny

05:55

Ukryta prawda – program obyczajowy

06:50

Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy

07:45

Dzień Dobry TVN – magazyn poranny

11:30

Na Wspólnej Omnibus – serial obyczajowy, Polska, 2025

13:25

MasterChef – program kulinarno-rozrywkowy

15:00

Monte Carlo – kom., USA, Węgry, 2011. Trzy amerykańskie dziewczyny zafascynowane licznymi opowieściami i filmami o Paryżu postanawiają w końcu wybrać się na organizowaną przez biuro turystyczne wycieczkę do stolicy Francji.

17:20

Unboxing – Wielkie Otwarcie – reality show

17:55

Ugotowani – turniej kulinarny

19:00

Fakty

19:30

Sport

19:40

Pogoda

19:45

Afryka Express – reality show

21:25

Nigdy w życiu! – komedia, Polska, 2004

23:30

Dom dobry – kulisy produkcji

23:40

Zamieć – sens., USA, Franc., Kan., 2009

01:45

Skazana – serial, Polska

03:50

Uwaga! – program interwencyjny

04:10

Nauka jazdy – reality show

04:40

Jak to jest zrobione – serial popularnonaukowy, Kanada

05:10

Kto was tak urządził – program poradnikowy

</

TVP Kultura

06:00

Geronimo - western, USA, 1962

07:55

Informacje kulturalne - magazyn

08:25

Symfonia powstańcza Paderewskiego - koncert, 2005

09:40

Dokument tygodnia - Van Gogh. Prawdziwa historia - Narodziny holenderskiego mistrza - serial dokumentalny, Wlk. Bryt., 2024

10:45

Ruchomy zamek Hauru - anim., Jap., 2004

12:55

Legendy opery - Montserrat Caballe - film dokumentalny, Wlk. Bryt., 2018

13:50

Conrad Festiwal, 2025

14:25

Dekalog I - dramat, psychologiczny, Polska, 1988

15:30

Tamte lata, tamte dni - Anna Nehrebecka - magazyn

16:15

Retro kino - Skrzypek na dachu - musical, USA, 1971

19:20

Dzień z życia artysty - magazyn

20:00

Bilet do kina - Podróż do Indii - obycz., Wlk. Bryt., 1984

22:55

Ella Fitzgerald: Live At Montreux - Wlk. Bryt., 1969

00:15

Czwartkowy klub filmowy - Wstęp do filmu

00:20

Wieczór kinomana - Biała odwaga - dram., Polska, 2024

02:25

Kino nocne - Wielkie tournee - kom., Franc., 1997

04:00

Nocny dokument - Pod niebem Damasku - dok. Wlk. Bryt., USA, 2023

TV Puls	
06:00	Kobra - oddział specjalny - Ojciec Jenny - Martin Dorn - jest faworytem w zbliżających się wyborach na nowego nadburmistrza. W jego samochodzie zostaje podłożony ładunek wybuchowy...
09:00	Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
10:00	Lombard. Życie pod zastaw - Artur Paziewski to miły, poukładany 18-latek. Chłopak ma dobre serce, w przeciwieństwie do swojego brata bliźniaka Dawida. Zdominowany przez ojca, boi się przynajmniej nie długo zostanie... ojcem. Jego dziewczyna Zanaeta także obawia się reakcji swoich rodziców.
	
20:00	Elita zabójców - akcja, USA, Australia, 2011. Dany, były komandos wraca do akcji, gdy jego mentor i przyjaciel Hunter zostaje porwany przez szekija z Omanu i przetrzymywany jako zakładnik.
22:15	Wybuchowa para - akcja, USA, 2010. Gdy dziewczyna o imieniu June spotyka Roya, myśli że spotkała mężczyznę ze swoich snów. Wkrótce jednak odkrywa, że...
00:25	Cudzołowiec - akcja, Wlk. Bryt., Chiny, 2017
02:55	Dyżur - serial medyczny
03:35	Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
04:15	Menu na miarę - program kulinarny
05:00	Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:20 Wiza na miłość - Siedmioro Amerykanów wyrusza na międzynarodową randkową przygodę. Wierzą, że znaleźli miłość w internecie i wyjeżdżają, by spotkać się osobiście ze swoimi wybrankami.

06:25 New Looney Tunes III - animacja

06:40 Batman - przygod., USA, 1989. Dziewięcioletni Bruce Wayne jest świadkiem zabójstwa swoich bogatych rodziców. Przynębiiony przysięga, że poświęci życie walce ze złem.

09:20 Bez kompleksów - program rozrywkowy

10:25 Ukryta prawda - program obyczajowy

11:25 Mówię Wam - talk-show

12:35 Top Model - reality show

13:55 Zróbmy sobie dom - program rozrywkowy

15:00 Detektywi - kryminal

16:00 Koniec świata, czyli kogel mogel IV - komedia, Polska, 2021

18:00 Bez kompleksów - program rozrywkowy

19:00 Idź na całość - program rozrywkowy

20:00 Władca pierścieni: Dwie wieże - przygod., N. Zel., USA, Niemcy, 2002. Właśnie dobiegła końca walka pomiędzy czarodziejem Gandalfem Szarym a Balrogiem. Z tej walki Gandalf ocalał, lecz zwyciężył i stał się Gandalfem Białym...

23:45 Śmiertelna głębia - sens., USA, Wlk. Bryt., 2012

02:15 Pati - serial obyczajowy

03:15 Osadzone. Blok F - program obyczajowy

04:20 Druga strona medalu

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom – Biedny Dom – program paradok. 08:55 Policjanci i Policjanci – serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 – serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy – program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjanci i Policjanci – serial paradok. 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjanci i Policjanci – serial paradok. 20:00 Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy 22:05 Warcraft: Początek – sens., Chiny, USA, Kan., Jap., 2016 00:35 STOP Drogówka – serial policyjny 01:35 Love Island. Wyspa miłości – reality show 02:40 Interwencja – magazyn reporterów 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 – Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
TV Trwam
09:00 Dar Wiary 10:00 Inf. dnia 10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Polski Punkt Widzenia 11:00 Kropka radości 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Warto zauważyć... 12:50 Natura Obiektywnie 13:20 Ocalić od zapomnienia 13:30 Msza św. 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 14:45 Jak wygrać małżeństwo? 15:00 Dzielnia niewiasta 15:15 Mateczniki Polskości 15:30 Wierzę w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Ojcostwo polecam 17:30 Przełamując barierę 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA • 9 listopada	
TVP 1	TVP 2
05:25 Sprawa dla reportera	04:00 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia – serial obyczajowy
06:20 Słownik polsko@polski	05:45 Dla niesłyszących – 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz – serial obyczajowy
06:55 Słowo na niedzielę	06:45 Operacja zdrowie – magazyn medyczny
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach	07:30 Pytanie na śniadanie – magazyn poranny
08:00 Tydzień	10:30 Domowe patenty – felieton
08:30 Daleko od szosy – serial	10:40 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – magazyn
09:55 Ojciec Mateusz – serial krym.	11:10 The Voice of Poland – Live – widowisko muzyczne
10:55 Komisarz Alex – serial krym.	14:00 Familiada – teleturniej
11:55 Między ziemią a niebem	14:35 Koło fortuny – teleturniej
12:00 Anioł Pański, Watykan	15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 – widowisko muzyczne
12:15 Między ziemią a niebem	
12:45 Pięknymi Nadziej – rep.	
13:10 BBC w Jedynie – Planeta Ziemia III – Wybrzeża – dok., Wlk. Bryt., 2023	
14:10 Porady na zdradę – kom., Polska, 2017	
16:05 Dziedzictwo – serial, Turcja	
17:00 Teleexpress	
17:20 Pogoda	
	
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś – Arkadiusz Jakubik – talk-show	16:15 Tak to leciało – teleturniej muzyczny
18:40 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	17:15 Pan Mama – serial komediowy, 2025
19:30 Program inform.	18:20 Rodzinka.pl – serial komediowy
19:55 Pytanie dnia	18:50 Niepewne sytuacje – program rozrywkowy
20:05 Sport	19:10 James Bond – Szpieg, który mnie kochał – sens., Wlk. Bryt., 1977
20:25 Czarna śmierć – serial, 2025	21:25 Ustyna Stęczkowska na dobry wieczór – widowisko muzyczne
22:30 Zakochana Jedynka – Scenariusz na miłość – kom., USA, 2014	22:30 Koliber – fab., Wlk. Bryt., USA, 2013
00:25 1917 – dramat wojenny, USA, 2019	00:25 Będziemy mieszkać razem – serial obycz., 2023
02:25 Sprawdzamy – magazyn	01:25 Cztery wesela i pogrzeb – komedia romantyczna, Wlk. Bryt., 1994
02:50 Kill Bill – akcja, USA, 2003	03:35 Akadź 38 – serial, 2016
04:45 Tacy byliśmy – Gdy nam śpiewał Krzysztof Krawczyk – reportaż	

TVN

05:45 Uwaga! - program interwencyjny

06:00 Batwheels I - animacja

06:15 Bitwa o gości - program rozrywkowy

07:10 Magda gotuje internet - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny

11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy

12:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

13:10 Bitwa o gości - program rozrywkowy

14:05 Afryka Express - reality show

15:40 Nie lubię poniedziałku - kom., Polska, 1971. Oto co potrafił się przydarzyć przypadkowej grupie ludzi w ciągu 24 godzin, pewnego feralnego poniedziałku w Warszawie. ●

17:55 Pogromcy Chaosu - program poradnikowy

19:00 Fakty

19:30 Sport

19:40 Pogoda

19:45 MasterChef - program kulinarno-rozrywkowy

21:20 Pan Samochodzik i templariusze - przygod., Polska, 2023

23:40 Assassin's Creed - przygod., USA, Franc., Wlk. Bryt., Hong Kong, 2016

02:10 Superwizjer - magazyn reporterów

02:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska

04:00 Uwaga! - program interwencyjny

04:20 Nauka jazdy - reality show

04:50 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

</

TVP Kultura

05:55

Czesław Niemen w Operze Leśnej - koncert, 1990

06:55

Rozmowy (nie)wygodne - Remigiusz Mróz

07:50

Marcelli Szpak dziwi się światu - Przyjęcie u sowy - serial animowany, 1984

08:00

Nabożeństwo luteranckie

09:05

Niepojęte - Immanuel Kant - felieton

09:20

Utrata. Zanim to się stanie - reportaż

09:55

Van Gogh. Prawdziwa historia - serial dok., Wlk. Bryt., 2024

10:55

Wstęp Wolny - felieton

11:20

Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020

12:30

Wydarzenia aktualne

13:05

Muzyka Alhambry - dok., Franc., 2022

14:05

W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn

14:45

Zemsza Różowej Pantery - kom., USA, 1978

16:35

Dobry tytuł - mag. literacki

NIEDZIELA Z...

17:15

Niedziela z... M. Lipińską

18:10

Niedziela z Martą Lipińską - Teatr Telewizji - Panna Maliczewska - 1969

20:00

Bounty - dram., Wlk. Bryt. USA, 1984

22:20

Więcej niż fikcja - The Rolling Stones - dok., Wlk. Bryt., 2022

23:35

Noc krótkich filmów - Colaholic - Te wspaniałe babcinki w tych pulsujących limfocytach

00:10

Ella Fitzgerald: Live At Montreux - Wlk. Bryt., 1969

01:30

Łowcy skalpów - western USA, 1968

03:25

Niedziela z... M. Lipińską

04:25

Van Gogh. Prawdziwa historia - serial dok., Wlk. Bryt., 2024

TV Puls	
06:00	Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
06:50	Kobra - oddział specjalny - Semir i Andrea po raz drugi stają na ślubnym kobiercu. Organizacją całej imprezy zajmują się ich świadkowie - Paul i Dana. Niespodziewanie, ojciec panny młodej zostaje uprowadzony...
08:50	Ranczo - serial kom., Polska
14:00	Bibliotekarz: Tajemnica włóczęgi - przygod., USA, Niemcy, 2004. Flynn Carson jako nowo zatrudniony bibliotekarz musi strzec najcenniejszych skarbów historii, przechowywanych w tajnej części budynku. Pewnej nocy...
16:00	Jack Mimoun: Sekret wyspy Val Verde - przygodowy, Francja, Belgia, 2022
	
18:20	Jumper - przygodowy, USA, Kanada, 2008. Młody chłopak odkrywa swoje zdolności teleportacyjne, dzięki którym w szybkim czasie jest w stanie przemieścić się w różne miejsca.
20:00	Mechanik: Konfrontacja - akcja, USA, Tajlandia, 2016
22:00	Iluzja - akcja, USA, Franc., 2013
00:10	Pogoń za Callowayem - akcja, USA, 2022
02:10	Dyżur - serial medyczny
03:20	Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne, gospodarcze oraz informacje z życia gwiazd.
04:00	Dyżur - serial medyczny
05:00	Dzielnica strachu - serial

TVN 7	
05:30	Wiza na miłość - serial paradokumentalny
06:30	New Looney Tunes III - animacja
07:00	Zróbmy sobie dom - program rozrywkowy
08:05	Za duży na bajki II - kom. Polska, 2024. Waldek, Staszek i Delfina przeżyją lato pełne przygód w Tatrach. Podczas wycieczki Waldek przypadkowo dowiaduje się, że w okolicy mieszka jego ojciec...
10:10	Unboxing - Wielkie Otwarcie - reality show
10:45	Pogromcy Chaosu - program poradnikowy
11:45	Ukryta prawda - 27-letnia ciężarna Marta budzi się rano w hotelowym pokoju po swoim przyjęciu weselnym i orientuje się, że w pomieszczeniu nie ma kopert z pieniędzmi...

14:45	Detektywi - kryminal
15:45	Poukładani - program lifestyleowy
16:20	Władca pierścieni: Dwie wieże - przygod., N. Zel., USA, Niemcy, 2002
20:00	Zielona miła - obyczajowy, USA, 1999
23:55	Wesele - obycz., Polska, Łódź, 2021. Gromada podchmielonych gości szaleje na parkiecie w rytmie disco polo, drużyna zacięgie rywalizują ze sobą w konkursach, ktoś nagrywa wideo życzenia dla młodej pary.
02:40	Wrota piekieł - program rozrywkowy
03:40	Osadzone. Blok F - program obycz.
04:10	Usterka - poradnik
04:50	Druga strona medalu

TV 4
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:00 Wielkie tajemnice historii 08:50 Galileo – ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 10:50 Ewa gotuje – program kulinarny 11:20 Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy 11:45 Goście, goście – kom., Franc., 1993 13:55 Van Helsing – sens., USA, Czechy, 2004 16:45 Liga niezwykłych dzentelmenów – sens., USA, Niemcy, Czechy, Wlk. Bryt., 2003 19:00 Uroczysko – serial krym. 20:00 Sprawiedliwi. Trójiasto 00:00 STOP Drogówka – serial policyjny 01:00 Wielkie tajemnice historii 02:55 Interwencja – magazyn reporterów 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 – Lista Przebojów 05:30 Telezakupy
TV Trwam
09:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek 09:15 Manna z Nieba 09:25 Przegląd Tyg. „Niedziela” 09:30 Rocznicą poświęcenia Bazyliki Łatarskiej 11:00 Głos serca 12:00 Anioł Pański z Ojcem Św. Leonem XIV 12:15 Papież Polak do Rodaków 12:45 Medjugorje 15:00 Wieś to też Polska 16:00 Inf. dnia 16:10 Koncert życzeń 16:50 Mateczniki Polskości 17:00 Natura et Homo 17:30 Sól ziemi 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Moja Katolicka Rodzina 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Retrospekcja 21:45 Stan Bezp. Państwa 21:55 Św. na każdy dzień 22:00 Mocni Jego mocą 22:45 Jak wygrać małżeństwo? 23:00 Jak my to widzimy 23:30 Tam, gdzie Bóg płacze

16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial
 obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczyścia - serial
 19:55 **Domowe patenty**
 - felieton
20:05 Barwy szczyścia - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak
miłość”
20:55 M jak miłość - serial, 2025
21:55 Na sygnale - serial
 fabularyzowany
22:55 W cieniu śmierci - serial,
 Fin., 2018
23:55 Parasite - dramat, Korea
 Południowa, 2019 ●
02:15 Stulecie Winnych - serial,
03:15 Akacja 38 - serial, 2016
04:55 Rodzinka.pl - serial - kom.

19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczaj., Polska

20:55 The Floor - teleturniej

21:35 Notre-Dame płonie - katastrof., Franc., Włochy, Wlk. Bryt., USA, 2022

23:50 Zamieć - sens., USA, Franc., Kan., 2009

02:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy

02:40 Morderczynie - miniserial krym., Polska

03:40 Szpital św. Anny - serial obyczaj., Polska

04:45 Uwaga! - program interwencyjny

05:00 Nauka jazdy - reality show

17:00 **Gliniarze** – serial
paradokumentałny

18:00 **Pierwsza miłość** – serial
obyczajowy

18:50 **Wydarzenia** – program
informacyjny

19:15 **Gość Wydarzeń**
– rozmowa dnia

19:30 **Sport**

19:40 **Pogoda**

19:55 **Milionerzy** – teleturniej

20:40 **Bad Boys: Ride or Die**
– sens., USA, 2024

23:05 **Zamachowiec** – sens.,
Wlk. Bryt., USA, Bułg., 2007

01:10 **Prawo ojca** – sens., Polska,
1999

03:30 **Nasz Nowy Dom**
– program rozrywkowy

04:40 **Disco Gramy** – program
muzyczny

05:25 **Telezakupy TV Okazje**

18:10 Tygodnik Kulturalny
19:00 Muzyka w zażytkach:
Muzyka Alhambry - dok.,
Franc., 2022
20:00 Na wschód od
Hollywood - Turysta
- dram., Franc., Nor.,
Szwecja, 2014
22:10 Porozmawiajmy
szerzej
22:50 Zawodowiec - western,
Włochy, Hiszp., 1968
00:45 Łódź kultury
01:25 I bóg stworzył kobietę
- fab., Franc., 1956
03:10 Więcej niż fikcja - The
Rolling Stones - życie
w rytmie rocka - dok.,
Wlk. Bryt., 2022
04:25 W poszukiwaniu
du brego filmu - magazyn
05:05 Teledyski

- 15:45 Ranczo** - serial kom., Polska
- 17:55 Trzej muszkietierowie** - przygod., Niemcy, Franc., Wlk. Bryt., USA, 2011
- 20:00 Poziom mistrza** - akcja, 2020. Były agent sił specjalnych Roy Pulver nie ma pojęcia, dlaczego jego najgorszy koszmarny wciąży się powtarza w niekończącej się pętlę czasu. Wkrótce odkrywa, że stał się częścią tajnego eksperymentu.
- 22:05 Blizniak** - akcja, USA, 2019
- 00:15 Droga do zatracenia** - thriller, 2002
- 02:55 Dzielnica strachu** - serial kryminalny
- 04:00 Takı jest świat** - przegląd wydarzeń z całego globu.
- 05:00 Dzielnica strachu** - serial

- 15:55** **Sąd rodzinny** - program sądowy
- 16:55** **Sekrety życia** - serial paradokumentalny
- 17:55** **Zagadki losu** - program obycz.
- 19:00** **Ukryta prawda** - program obyczajowy
- 20:00** **Śmiertelna głębia** - sens., USA, Wlk. Bryt., RPA, Niemcy, Franc., 2012
- 22:35** **Narodzin gwiazdy** - obycz., USA, 2018
- 01:20** **Poukładani** - program lifestyle'owy
- 01:55** **Mówię Wam** - talk-show
- 02:55** **Żyjąc z potworem** - historie ludzi dzielących dom z zabójcą
- 03:50** **Fachowcy** - paradokument.
- 04:30** **Druga strona medalu** - talk-show

11:20 Stan Bezp. Państwa
12:00 Warto byćcomem **12:00**
 Anioł Pański **12:03** Inf. dnia
12:20 Lotte - małopolska Inka
13:30 Msz. Sw. **14:30** Maria
 Okońska - kobieta, która miała
 w sobie ogień **15:25** Jezusie,
 ulituj się nad nami! **15:50** Ma
 się rozumieć **16:00** Inf. dnia
16:10 Sanktuarium polskie **16:30**
 Porady Medycyny Bonifratrów
17:00 Świątkowie **17:30** Moja
 parafia **17:55** Poczet Wlk. Polaków
18:00 Anioł Pański **18:05** Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok. **19:00**
 Msz. sw. **20:00** Inf. dnia **20:20**
 Rozżaniec **20:50** Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel Jasnog. **21:20** Inf.
 dnia **21:40** Polski Punkt Wzdrzenia
22:00 Z węgłą nad wodę **22:30**
 Dzieci Andersa - Powrót do
 Afryki **23:35** Obrona Cisnej

20:05 Barwy szczęcia - serial obyczaj., 2025

20:45 Dla niej wszystko - thriller, USA, 2010.
Oskarżona o zabójstwo swego szefa, Lara Brennan zostaje skazana na dożywotnie więzienie. Odwołanie od wyroku kończy się odmową, ale prawnik nie daje za wygraną...

23:10 W deszczowy dzień w Nowym Jorku - obycz., USA, 2019

00:55 Koliber - fab., Wlk. Bryt., USA, 2013

02:45 Paderewski. Człowiek czynu, sukcesu i sławy - dok., Polska, 2013

03:35 Akcjaowa 38 - serial kostiumowy, 2016

20:10	Doradca smaku - program kulinarny
20:15	Na Wspólnej - serial obyczaj., Polska
20:55	The Floor - teleturniej
21:35	Ślub od pierwszego wezrzenia - reality show
22:40	Kuba Wojewódzki - talk-show
23:45	Superwizjer - magazyn reporterów
00:25	Podejrzani i zakochani - kom., Polska, 2013
02:40	Śmazana - serial, Polska
03:50	Smierć Diany: dwa śledztwa - serial dokumentalny, Wlk. Bryt., 2022
04:50	Uwaga! - program interwencyjny
05:05	Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

14:55 **Ogniem i mieczem**
- historycy, przygodowy,
Polska, 1999

18:50 **Wydarzenia** - program
informacyjny

19:15 **Gość Wydarzeń**
- rozmowa dnia

19:30 **Sport**

19:45 **Pogoda**

19:55 **Milionery** - teleturniej

20:40 **Jak rozpałetał II wojnę
światową - cz. 1, Ucieczka
- cz. 2, Za broń**
- komedia, Polska, 1970

00:00 **Dywizjon 303. Historia
prawdziwa** - sens-, Polska,
Wlk. Bryt., 2018

02:15 **Nasz Nowy Dom**
- program rozrywkowy

04:40 **Disko Gramy** - program
muzyczny

05:25 **Teleshopping TV Okazje**

18:25 Łódź Kultury - Agata Pasant

19:05 15 miesięcy do Niepodległości - dok., Polska, 2019

20:00 Teatr Telewizyj - Ni z tego ni z owego - spektakl teatralny, 2020 ●

21:30 Pojedynek na głosy - komedia, Wlk. Bryt., 2019

23:35 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn

00:15 Nocny dokument - Van Gogh. Prawdziwa historia - serial dok., Wlk. Bryt., 2024

01:20 Jack Strong - sens., Polska, 2014

03:35 Którędy po sztukę - magazyn

03:50 Tygodnik Kulturalny

04:45 Teledyski

20:00	Bogowie Egiptu - przygod., USA, Australia, 2016. Faraon umiera, ludzie stają się niewolnikami, Egipt w chaosie. To są skutki przejęcia tronu przez boga ciemności Set. Jedynie garstka buntowników ma odwagę stawić mu czoła...
22:20	Immortals. Bogowie i Herosi - przygod., USA, Kan., Wlk. Bryt., 2011
00:40	Kickboxer: Zemsta - akcja, USA, 2016
02:20	Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:20	Lo Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
04:20	Menu na miarę - program kulinarny
05:00	Dzielnica strachu - serial kryminalny

20:00 **Specjalista** – sens., USA,
1994. May Munro
wynajmuje Raya Quicka,
aby pomógł jej pomsć
śmierć rodziców, zabitych
przez członów mafijnej
rodziny Leonów.

22:25 **Dziewczyna w czerwonej
pelerynie** – przygod., USA,
Kan., 2011. Przez lata
mieszkańcy Dagdehorn
utrzymywali zawieszenie
broni z wilkołakiem – bestia
zmieniała jednak zasady.

00:35 **Batman** – przygod., USA,
1989

03:10 **SOS Ekipy w akcji**
– program policyjny

04:00 **Osadzone. Blok F**
– program obycz.

04:35 **Druga strona medalu**
– talk-show

Mocni w Wierze 11:35 Słowo Życia
11:40 Ma być rozumieć 11:50
Św. na każdy dzień 12:00 Anioł
Pański 12:03 Inf. dnia 12:20
Prymas Stefan Wyszyński
13:00 Czcigodna Sługa Boga Matka
Teresa Kicińska 13:30 Mśza Św.
14:30. Mazurek Dąbrowskiego*
15:00 Pilości. Biało-czerwoni
z Dębina 15:50 Ma być rozumieć
16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem
mamą 16:40 Zdrowie z
Apteki 17:00 Wierze w Boga
17:30 Rajd Katynski 17:55 Poczet
Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański
18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy
niedok. 19:25 Św. na każdy dzień
19:30 Każdy małuch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną 21:00
Apel Janoszy. 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 12 listopada

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial 06:15 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Rodzina (nie od) święta - magazyn 08:00 Serwis Info 08:05 Pogoda Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2006 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 Rok w ogrodzie Extra 12:55 Nasza planeta z lotu ptaka - dok., Austria, 2023 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda	04:35 Na dobre i na złe - serial 05:30 M jak miłość - serial, 2022 06:25 Pożyteczni.pl - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:50 Gwiazdorska kuchnia Ani - magazyn kulinarny 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 15:50 Domowe patenty - felieton 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej

17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:10 Tak to się robi w Marsylii - serial, Franc., 2024 22:10 Sekielski wieczorową porą - talk-show 23:15 Tajemnice kulturowych seriali - dok., 2025 00:10 Wykrywacz kłamstw - magazyn 00:35 Kos - fab., Polska, 2023 02:50 Tadeusz Romer. Misja niemożliwa - dok., Polska, 2023 03:55 Magazyn Ekspresu Reporterów	17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. obycz., 2025 20:40 Przepis dnia 20:55 Na dobre i na złe - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:55 Peaky Blinders - serial, Wlk. Bryt., 2016 00:05 Sztuka kłamania - kom., Belgia, Franc., 2018 Pozbawiony skrupułów kłamca kapitan Neuville zaręcza się z niewinną i piękną Pauline Beaugrand. 01:50 W cieniu śmierci - serial, Fin., 2018 02:40 O karawanie i psach - dokument, Niemcy, 2024
---	---

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - 48-letnia Joanna i 50-letni Kamil są bezdzietnym małżeństwem. Wszystko zmienia się, gdy w ich życiu pojawia się 18-letnia Sara, która twierdzi, że jest córką Kamila. Okazuje się, że mężczyzna 18 lat temu spotykał się z Dagmarą, matką Sary... 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Detektywi - program kryminalny

19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Top Model - reality show 23:15 Nie lubię poniedziałku - kom., Polska, 1971 01:30 Anihilacja - film, USA, Wlk. Bryt., 2018 03:50 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 04:50 Uwaga! - program interwencyjny 05:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 Nowy dzień 08:30 Małanowski i Partnerzy - Do biura detektywów przychodzi Kamila Bauer - młoda prawniczka, córka bliskiej przyjaciółki Małanowskiego. Kobieta otrzymuje za pośrednictwem SMS-ów groźby... 09:30 Trudne sprawy - Sześćdziesięcioletnia Teresa stara się za wszelką cenę zatrzymać przy sobie córkę. Bojąc się, że wyprowadzi się do ukochanego, oskarża go o kradzież. 11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:40 Dlaczego ja? - paradok. 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
--

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial 18:50 Wydarzenia 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa 19:30 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Milionery - teleturniej 20:30 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974 22:45 Jak rozgrywać II wojnę światową - cz. 3, Wśród swoich - kom., Polska, 1970 00:15 Tower Heist: Zemsta cieściów - kom., USA, Jap., 2011 02:35 Nasz Nowy Dom 03:40 Ewa gotuje - program kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny 06:15 Teledyski 06:55 Tamte lata, tamte dni - Adam Woronowicz - magazyn 07:35 Wśród Huculów - dokument, Polska, 2016 08:20 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 09:00 Dyrektorzy - serial, 1975 10:35 Słodka Irma - komedia, USA, 1963 13:10 15 miesięcy do Niepodległości - dok., USA, 2019 14:00 Tygodnik Kulturalny 14:55 Noc miśliwego - dramat, USA, 1955 16:40 Dyrektorzy - serial, 1975 18:10 Diane Severin Nguyen - Jeśli rewolucja jest chorobą - magazyn 18:30 Informacje kulturalne 18:50 Reżyserzy - Don Siegel - dok., Wlk. Bryt., 2018 19:45 Mysterium Tremendum
--

20:00 Panorama kina polskiego - Ikar. Legenda Mietka Kosza. - biograf., Polska, 2019 22:15 Profesor T - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2018 23:15 Hala odlotów - talk-show 00:15 Scena muzyczna - Komeda - inspirations - koncert, 2021 01:20 Lekkie obyczaje - Pojedynyk na głosy - kom., Wlk. Bryt., 2019 03:20 Czesław Niemen w Operze Leśnej w Sopocie - Dziwny jest ten świat - koncert, 1990 04:25 Van Gogh. Prawdziwa historia. Ostatnie lata. - serial dok., Wlk. Bryt., 2024 05:30 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Zainicjowane przez Nasha i jego kolegów wewnętrzne śledztwo wkrótce przeistacza się w polowanie na skorumpowanych policjantów z wydziału wewnętrzznego. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zauważają bardzo niepokojące zdarzenie na autostradzie - tajemniczy mężczyzna podnosi rękę na małego chłopca. Czy uda im się go zatrzymać w niebezpiecznym pościgu? 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 11:55 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
--

15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 20:00 Polowanie na czarownicę - przyg., USA, 2011. Rycerz Behmen bierze udział w wyprawie krzyżowej. Po dezerckji zostaje schwytyany. Aby przeżyć, musi wykonać stracniczą misję... 22:00 Boudica: Królowa wojny - przygod., Wlk. Bryt., 2023 23:55 Amsterdam - kom., USA, 2022 02:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny 04:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:25 Szkoła - Licealistka z pierwszej klasy, Malwina Ros zaczyna okradać kolegów, ponieważ nie dostaje od rodziców kieszonkowego o za karę z powodu złych ocen. Swoim zachowaniem imponuje koleżance z klasy, Nikoli. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny. W mieszkaniu znaleziono ciało młodego mężczyzny. Okazało się, że pracował jako model i powiązany był ze światkiem narkotykowym. 12:55 Detektywi - program kryminalny 14:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy

16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny 17:55 Zagadki losu - program obycz. 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Na twoim miejscu - kom., Polska, 2023. Kaśka i Krzysiek to młode małżeństwo z uroczym synkiem, które mieszka w malowniczym rejonie. Mimo że powinni odczuwać szczęście, są bliscy rozvodu... 22:15 Zielona miła - obycz., USA, 1999 02:05 Pat i - serial obyczajowy 03:05 Usterka - poradnik 03:45 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 04:40 Druga strona medalu - talk-show
--

TV 4

06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Van Helsing - sens., USA, Czechy, 2004 01:20 Love Island . Wyspa miłości 02:20 Hardkorowy lombard 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:15 Pełna chata 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje
--

TV Trwam

09:30 Sanktuarium polskie 09:50 Św. na każdy dzień 10:00 Audienca Generalna 10:30 Św. Leona XIV z Watykanu 11:10 Mateczniki 11:25 Jestem mamą 11:40 Mysiąc Historia 11:50 Krótką Historią Zbawienia 12:00 Anioł Pański 12:03 Inf. dnia 12:20 Życie lasu . Storzycy 13:00 Powołanie w powołaniu 13:30 Msza św. 14:30 Burza w Okręgu Krakowskim 15:00 Za kratą są zielone drzewa 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Serial z życia Jezusa 17:00 Po stronie prawdy 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Anioł Pański 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Historie animowane z Nowego Testamentu 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysiąc Ojczyznę na 21:00 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widenia 22:00 Przetrawiliśmy
--

CZWARTEK • 13 listopada

TVP 1	TVP 2
05:25 Wichrowe wzgórze - serial 06:15 Akacja 38 - serial, 2017 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Pełnia Wiary - magazyn 08:00 Serwis Info 08:05 Pogoda Info 08:20 Zaraz wracam - serial, 2025 09:00 Ranczo - serial obycz., 2006 10:00 Komisarz Alex - serial krym. 11:00 Ojciec Mateusz - serial 12:00 Serwis Info 12:10 Agrobiznes; Agropogoda 12:40 To się oplota - magazyn 12:55 Dzik - nietypowy sąsiad - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórze - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Serwis Info 15:15 Reporterzy - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Dziedziectwo - serial, Turcja 17:00 Teleexpress; Pogoda 17:30 Jaka to melodia?	04:40 Na dobre i na złe - serial obyczajowy 05:35 M jak miłość - serial, 2022 06:25 Operacja zdrowie - magazyn medyczny 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny 11:45 Podróż po jeden uśmiech - reportaż 12:25 Koło fortuny - teleturniej 13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany 15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2023 16:00 Koło fortuny - teleturniej

18:10 Klan - telenowela TVP 18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Zaraz wracam - serial, 2025 21:10 Ojciec Mateusz - serial 22:10 Sprawa dla reportera 23:10 Jak zarobić w Etiopii - dok., Wlk. Bryt., Dania, 2024 00:10 Wykrywacz kłamstw - magazyn 00:40 Profilarka Jastrzę - serial, 2025 01:40 Tak to się robi w Marsylii - serial, Franc., 2024 02:40 Królowe Dzikiego Zachodu - western, Franc., 1971 04:20 Sprawa dla reportera	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 19:55 Domowe patenty - felieton 20:05 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:45 Berlin Ku'damm - 59 - serial, Niemcy, 2016 21:45 Morderstwa w Cognac - kryminal, Franc., 2020 23:35 Rodzinka.pl - serial kom. 00:10 Nocny patrol - fab., USA, 2019 02:15 Mała doboszka - serial sens., Wlk. Bryt., USA, 2018 03:10 Akacja 38 - serial 04:00 Rodzinka.pl - serial kom.
---	--

TVN

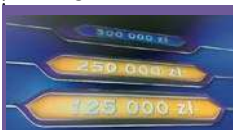
05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - 19-letnia Milena nie dostała się na wymarzone studia. Żeby się czymś zająć, zaczyna swatać swojego dziadka, 75-letniego Waldka, który od dwóch lat jest wdowcem. 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:40 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 13:55 The Floor - teleturniej 14:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 17:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda

19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny 20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 The Floor - teleturniej 21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 22:45 Zie ma muski - komedia, USA, 2016 00:50 Notre-Dame ponie - katastrof., Franc., Włochy, Wlk. Bryt., USA, 2022 03:10 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 04:10 Uwaga! - program interw. 04:25 Nauka jazdy - reality show 04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
--

POLSAT

06:00 Nowy dzień 08:30 Małanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny 14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:15 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:30 Sport 19:45 Pogoda

19:55 Milionery - teleturniej 20:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 21:40 Przyjaciółki - serial obycz. 22:55 Miłość do kwadratu - jeszcze raz - kom., Polska, 2023. Po powrocie ze wspólnych wakacji związek znanego dziennikarza motoryzacyjnego Stefana Tkaczka „Enzo” i twardo stąpającej po ziemi, nauczycielki Moniki Grabarczyk, przywraca ciężkie chwile... 01:05 Tata i ja - obycz., Kan., 2016 03:25 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje
--

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny 06:15 Muzyczne poranki 06:50 Tamte lata, tamte dni - Kazimierz Kaczor - mag. 07:35 Dwie twarze Galicji - dokument, Polska, 2016 08:15 Porozmawiajmy szczerze 09:00 Dyrektorzy - serial, 1975 10:30 Noc myśliwego - dram., USA, 1955 12:15 Reżyserzy - Don Siegel - dok., Wlk. Bryt., 2018 13:15 Kolekcja - Zofia Artymowska - felieton 13:35 Niedziela z... Martą Lipińską 14:30 Człowiek, który zabił Liberty Valance'a - western, USA, 1962 16:45 Dyrektorzy - serial, 1975 18:05 Wydarzenia aktualne 18:35 Wstęp Wolny - felieton 18:55 Portrety - O niepokornej literaturze, Antoni Słonimski - dok., Polska, 1993
--

20:00 Hala odlotów - talk-show 21:00 Czwartkowy klub filmowy - Wstęp do filmu - Nie zostawiaj słów 21:05 Czwartkowy klub filmowy - Nie zostawiaj słów - fab., USA, 2018 23:05 Dzień z życia artysty - magazyn 23:45 Panorama kina polskiego - Ikar. Legenda Mietka Kosza. - fab., Polska, 2019 01:55 Profesor T - serial, Niemcy, Wlk. Bryt., Belgia, 2018 02:55 Scena muzyczna - Komeda - inspirations - koncert, 2021 03:55 Dekalog I - dramat, psycholog., 1988 05:05 Hala odlotów - talk-show
--

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Podczas śledztwa w sprawie narkotyków, Joe zostaje wystawiony na działanie groźnych chemikaliów, które mogą wywołać śmierć w ciągu kilku dni. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul odwiedza swoją siostrę w warsztacie samochodowym. Okazuje się, że kobieta ma kłopoty i jej życiu grozi niebezpieczeństwo. 09:00 Unforgettable: Zapisane w pamięci - serial krym. 10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy 11:55 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny 15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
--

20:00 Iluzja 2 - akcja, USA, 2016. Dawny rywal doprowadza do skandalu podczas finału Super Bowl'a cała wina spada na iluzjonistów. Daniel Atlas, Merritt McKinney, Jack Wilder oraz Henley Reeves muszą wyjść z ukrycia, aby udowodnić swoją niewinność. 22:30 Mój pies Artur - dramat, sportowy, przygod., 2024 00:50 Wyjazd integracyjny - kom., Polska, 2011 02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:25 Menu na miarę - program kulinarny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
--

TVN 7

05:25 Szkoła - Leon Grosicki z 2b gimnazjum czuje się ignorowany przez swoją dziewczynę i kolegów. By sprawdzić co tak naprawdę o nim myślą, rozpowszechnia informację o własnej śmierci. 08:20 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny. Komisarze rozpoczynają śledztwo dotyczące zlecenia zabójstwa. Jeden z więźniów twierdzi, że jego kolega z celi zlecił komuś dwa zabójstwa: kobiety i jej syna. 12:55 Detektywi - program kryminalny 14:55 Szpital św. Anny - serial obycz., Polska 15:55 Sąd rodzinny - program sądowy 16:55 Sekrety życia - serial paradokumentalny

17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Za duży na bajki II - kom., Polska, 2024 22:10 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - kom., USA, 2003. Do tej pory Harry Dune, który uczył się wszystkiego w domu od swojej mamy, pierwszy raz idzie do szkoły, i to od razu szkoły średniej. 23:50 Wzgorza marzeń - musical, USA, 2021 02:50 SOS Ekipy w akcji - program policyjny 03:45 Fachowcy - program paradokumentalny 04:25 Druga strona medalu - talk-show
--

TV 4

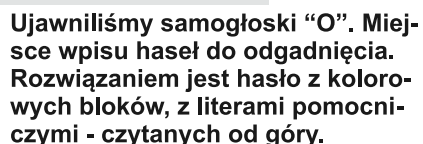
06:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok. 08:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 10:55 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Ktoś tu kłamie? 16:55 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 18:00 Lowcy skarbów . Kto da więcej? 19:00 Policjanci i Policjanci - serial paradok. 20:00 Uroczysko - serial krym. 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 21:30 Sprawiedliwi . Trójmiasto 22:40 Sześć dróg do śmierci fab. USA, 2015 00:50 Love Island . Wyspa miłości - re reality show 01:50 Hardkorowy lombard 02:55 Śmierć na 1000 sposobów 03:25 Lubię disco! 04:25

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 27 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

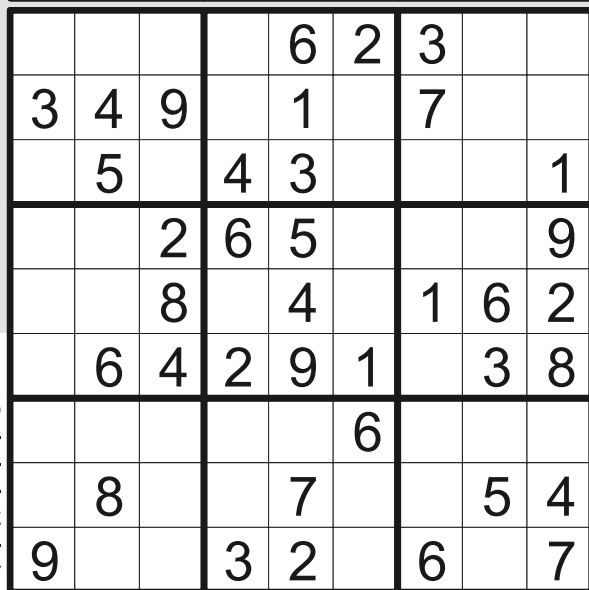

POZIOMO: 1) Hoover, były prezydent USA; 7) ajer nad jeziorem; 11) inaczej dialog, polemika; 12) Niemiecki land z Monachium; 13) ilustracja w książce; 14) włoski region z Turynem; 15) wybitne zdolności twórcze; 18) sala lekcyjna; 21) okres godowy jeleni; 26) morska w klatce; 28) żarłacz wśród ryb; 29) jest nim Robert Lewandowski; 33) płonie w czasie Igrzysk Olimpijskich; 36) sklep z lekarstwami; 40) pierwiastek Kr; 42) na końskim kopycie; 43) japońska sztuka układania kwiatów; 44) krzyżowe połączenie torów; 45) rzeka w Rouen; 46) Środkowa z Nikaragwą. **PIONOWO:** 1) ubiór zakonnik; 2) konkurent w zawodach; 3) panoramiczny w kinie; 4) schodki prowadzące na statek; 5) wybitny utwór lub obraz; 6) waluta Tadżykistanu; 7) zakład produkujący deski; 8) duży nóż do siekania; 9) odprowadza wodę z dachu; 10) lalka teatralna, marionetka; 16) wydzielony obszar morza; 17) lek z wieloryba; 19) kupowany na receptę; 20) miasto Ewy Chodakowskiej; 22) waluta Laosu; 23) sumiasty pod nosem; 24) marnotrawny z Biblii; 25) drapieżny delfin, miecznik; 27) gwiazdzista lub poślubna; 30) stolica Turcji; 31) śliwa wiśniowa; 32) kolorowy na skórze; 33) żelazna rezerwa; 34) gulgoczący ptak w zagrodzie; 35) rośliny lecznicze; 37) elektryczne do wypieku pizzy; 38) odcinki trasy wyścigu kolarskiego; 39) roślina na sisal; 41) przepływa przez Wiślicę.

Kolorowe bloki poniżej czytane od góry, utworzą rozwiązanie:

Pierwiastek Sc; mała Joanna; rzeka w Szczecinie; słynny święty z Akwinu; złoty jaż krócej; brzeg, krawędź stołu; jezioro w Kruszwicy; kierowca Boeinga; indyjska waluta; imię matki Juliusza Słowackiego; kwadrat szachownicy; Romano, były premier Włoch; stępka statku; Wawelski z Krakowa; główna osoba we wsi; Ne dla chemika; stolica Norwegii; robot o ludzkiej postaci; biblijny budowniczy Arki; Iniane nakrycie na stół; krótka informacja w gazecie; miasto Eriki Steinbach; ruchoma w kompasie; miś z Australii; kwadratowy makaron z kapustą; kraj ze stolicą w Luandzie; zespół ośmiu muzyków; część świata z Chinami; tytułowy król z dramatu Williama Szekspira; państwo z Bejrutem; gra liczbowa Totalizatora Sportowego; polska sieć sklepów z książkami; gmina protestancka; sztuka wypowiedzi; дума łabędzia i żyrafy; amerykański stan z Phoenix; Big Ben ze wskazówkami; sąsiedzi Litwinów i Estończyków; barszcz lub rosół; jedyna opera Jana Paderewskiego; duży budynek osiedlowy; żerują w szafie.

WYKREŚLANKA: znajdź 22 nazwiska polskich poetów. Wykreśl je od góry do dołu, od lewej do prawej i na ukos: Herbert, Norwid, Staff, Tuwim, Miłosz, Asnyk, Bellon, Bursa, Fredro, Baran, Gajcy, Kofta, Osiecka, Peiper, Pado, Rydel, Sommer, Zadura, Wojacek, Potocki, Lipska, Lisak.

